

België - Belgique
P.B.
8400 OOSTENDE 1
3/4637
P 706130

De ineensstorting van de visprijzen

VLZ vzw
Wandelaarkaai 7
8400 OOSTENDE

80ste jaar • verschijnt maandelijks • nr 9 • 6 september 2013 • 3,99 euro • afgiftekantoor Oostende 1
Niet bestelbare exemplaren terugbezorgen aan HVB • Brusselstraat 12 te B-8450 Bredene • Danke postman / -vrouw

De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge, Antwerpen en Watou en belandde uiteindelijk terug in Oostende. Voor HVVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.

Watergeuzen, bosgeuzen en de schreeuw van de zilvermeeuw

Geroezemoes van pratende mensen, de heldere lach van een kind, de kusttram rinkelt waarschuwend, schettert dan driftig het blikkerende lint stapvoets rijdende auto's uiteen, een Harley murwt er zich diep brommend langs, een hond blaft. Daaroverheen, vogel-vrij en soeverein, lachkakelen meeuwen om de gezonnectrème terrasjesmensen aan de overkant. Van vijf hoog kijk ik neer op hun zilvergrijze ruggen. 'Naar zee, naar zee,' juichen ze, door de luchtstraat zeilend. 'Hef de luie konten! Laat wapperen die haren! Komaan! Naar zee!' Deze ochtend. Staalblauwe lucht, helwitte wolkenkastelen, schuimkoppen tot aan de einder. Het hardbruisend neerslaan, het glashelder uitlopen op gewillig zand. Her en der groepjes meeuwen tussen de badgasten, als kleine kudden strandgrazers. Een redder toetert een stel jongens die het verboden-te-zwemmen-bord negeerden de zee uit. Zijn in de zon blikkerende blaashoorn schittert als het vurige zwaard waarmee Adam en Eva uit het paradijs werden verjaagd. De jongens druipen even onwillig af als die twee. Achter hen: ruimte, kracht, ontembaarheid, windgeweld, verraderlijke stroming, onrust, gevaar. En het eeuwige geruis, het eeuwige op en neer van eb en vloed.

Nu, in mijn beschaduwde binnenruimte, de venetiaanse gordijnen halfdicht, doemt een peppelbos voor mijn ogen op. Ik ga er een eindje vandaan zitten en staar naar het blikkeren van de zilvergroene driehoekjes, hoor het bladgeruis, ruik de zoete geur. Luid zoemende insecten schieten langs me heen de duisternis van het stammenwoud in. Het beschaduwde gras voelt koel, ik vlei me neer, achter mijn gesloten oogleden een deinende zee van mastiegroen, roodgroen, lichtgroen, grijsgroen. Het verre geritsel zwelt aan, wordt oorver-

dovend. Golven beuken genadeloos op de stenen dammen, doen het houten staketsel dat ze omarmen zuchten en kraken. Takken zwiepen heen en weer, mussen worden als ongeleide projectielen door het luchtruim gekeild, afgerukte blaadjes vragen hen ten dans. Alles wervelt, alles slingert, grassprietten tikken driftig tegen mijn wangen, schuim spat me in het gezicht.

Een rakelings voorbij vliegende meeuw kakelt me dwars door de dubbele beglazing wakker. Verdwaasd ga ik rechtop zitten. *Het Vrije Visserijblad* op mijn schoot. Op de rechterpagina fabuleert een bosgeus over peppelbomen. De linkerpagina wordt bedekt door een oranjekleurende tweetalige *Arbre à Palabres*. Ik ga staan, draai de venetiaanse latjes horizontaal. De gevels aan de overkant gloeien vurig rood op. Ik leg mijn twee lievelingstijdschriften op elkaar op mijn bureau, open het raam. 'Naar zee, naar zee!' schreeuwen de wervelend wervende zilverkleurige watergeuzen. Ik kan hun oproep niet langer weerstaan.

Nicole Derycker
foto: Jo Clauwaert

Met dank aan Don Fabulist voor zijn prachtige groene verhalen in HVB en zijn heerlijk-leerrijke 'Onafhankelijke Tijdschrift van het Bos'.

VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk

via www.welkombijvloot.be

kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)

en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)

HET VRIJE VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee
ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus, Filip De Bodt, Walter Debrock (†), Nicole Derycker, Juul De Vocht, Zio Joris De Voogt, Don Fabulist, Peter Flynn, Peter Holvoet-Hanssen, L.A. Inghelbrecht (†), Jan Lamote, Frank Neyts, Jef Klausing (†), Antoine Légat, Marc Loy, Chris Meyers, Eddy Serie, Geert Cyriel Tavernier, Flor Vandekerckhove, Louis Vande Casteele, Isabelle Van Eeghem, Jacques van Harten (†), Marnix Verleene, Guido Walters (†).

Gasten: Koenraad Deblauwe, Marco Van Dyck
Vormgeving: cdvproductions@skynet.be

**Redactie te bereiken op
0474 53 88 00**

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

Facebook: www.facebook.com/HetVrijeVisserijblad

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove
Brusselstraat 12, Bredene

UITGEVERIJ:

VZW Liefkemores.

Redactie, publiciteit en
alle correspondentie:

HVB, Brusselstraat 12,
8450 Bredene

Omslagfoto: Jo Clauwaert
Losse nummers: 3,99 euro
Abonnementen!

*** Jaarabonnement België**

(12 opeenvolgende nummers startend vanaf de betaling) door overschrijving van 30 euro op rekening 384-0596581-18 van Het Visserijblad, met vermelding abo HVB.

*** Jaarabonnement Nederland**

(12 opeenvolgende nummers, startend vanaf de betaling) door overschrijving van 52,00 euro op de Belgische ING-rekening van Het Visserijblad (IBAN):

BE50 3840 5965 8118 (BIC): BBRUBEBB.
Vermelding: abonnement HVB.

Geen toekomst voor de Oostendse vismijn

De regionale televisiezender Focus bracht ons op 20 augustus bijzonder relevant nieuws. Om de huidige visserijcrisis te duiden liep journalist Bernard Vanneuville langs bij vismijndirecteur Johan van de Steene. Op de vraag of er in Oostende nu al dan niet een nieuwe vismijn komt, zei deze onomwonden: *'Heel duidelijk: dit is afhankelijk van onze visserij. Als er een toekomst blijft voor onze vissers, hier in Vlaanderen, dan gaan de plannen door. Als er geen toekomst is voor onze vissers in Vlaanderen en er is ook geen tewerkstelling meer voor die mensen, dan moeten we ook geen nieuwe vismijn meer bouwen.'* Voor het eerst insinueert de Vlaamse Visveiling dat er in Oostende geen nieuwe vismijn komt. Dat de nieuwste crisis daarvoor als alibi gebruikt wordt, is evident voor elkeen die de feiten bekijkt.

Na een bikkelharte concurrentiestrijd nam de Vlaamse Visveiling (verder VV) in november 2010 de Oostendse vismijn over. De uitbaters verbonden er zich toen toe om *'in Oostende proportioneel evenveel te veilen als in het verleden'*. Bovendien zouden ze *'binnen de drie jaar na het verlijden van de authentieke acte (...)'* op eigen kosten een nieuwe vismijn bouwen.

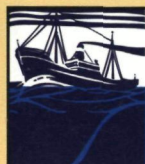
Al na het eerste jaar werd duidelijk dat de VV zich niet aan de afspraken hield. De aanvoer die Oostende beloofd werd kwam in Zeebrugge terecht. Dat was, zo zegde men, een beginnersfoutje. Het zou rechtgezet worden.

Dat gebeurde niet in 2012. En alhoewel het cijfermateriaal voor 2013 uiteraard onvolledig is, kan ook nu al gezegd worden dat Oostende dit jaar evenmin het beloofde krijgt. En het nieuwe gebouw, hoe zit het daarmee? Is er al iets te zien van enige bouwwerken *'binnen de drie jaar na het verlijden van de authentieke acte'*? Neen, niets, nada.

De VV tekende het contract in november 2011. Meer dan drie jaar eerder, in juni 2008, berichtte ons blad al over *'De moeder van alle visserijcrisisen'*. De vissers hadden toen autobanden in brand gestoken en 1000 kg vis gratis onder de toeschouwers verdeeld om te protesteren tegen de... lage visprijzen!

Voor de vismijnuitbaters is de huidige situatie dus niet nieuw, ze zagen hem, net als wij en wellicht zelfs beter dan wij, van verre afkomen. Toen ze het contract in 2010 tekenden wisten ze heel goed waar de sector aan toe was. Bijgevolg: waren ze toentertijd van plan hun engagement in Oostende na te komen? De vraag stellen is hem beantwoorden.

Flor Vandekerckhove

B.V.B.A. S & S

Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserijschepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toeleveringen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en saneringschepen

**Leerling-visser werpt stok
in het hoenderhok**

**De onzichtbare hand
blijkt een vuist te zijn...
en de vissers krijgen
hem recht in de smoel**

Jason Savels, leerling van de visserij-afdeling van het Maritiem Instituut, heeft een steen in de vijver gegooid, en kijk, alle kikkers gaan aan 't kwaken. Hij startte een campagne op het alom aanwezige Facebook. De campagne werd vlot opgepakt, tientallen mensen vonden het 'leuk' en het bericht werd door meer dan vierhonderd 'vrienden' gedeeld.

Wat is er gebeurd? Op 12 augustus verkocht de nog maar pas gerenoveerde Z 53 Van Eyck van de familie Savels de vangst in de Vlaamse Visveiling. Jason, die in de zomervakantie meevaart, keek naar de veilklok en geloofde zijn ogen niet: voor de pladijs (schol) werd nauwelijks 0,40 euro geboden, voor de

rog wilden de kopers zelfs twee keer niets betalen: 2 cent/kg. Voor de lezers die willen weten wat dit betekent haalden we er de statistieken bij. Vijf jaar geleden, in 2008, klokte de scholprijs nog af op gemiddeld 1,80 euro; vorig jaar was dat maar 1,34 meer en nu zag de jonge visser Jason dat er amper nog 0,40 euro geboden werd. De rog kostte vorig jaar nog gemiddeld 1,72 euro/kg en nu moest rederij Irina's 121 kg rog laten gaan voor de totale prijs van 2,76 euro; inderdaad voor heel de lading van 121 kg.

Vissers verdienen almaar minder

Die extreem lage prijzen mogen uitzonderlijk zijn, ze bevestigen wel een trend

die al in 2008 ingezet werd: de gemiddelde visprijs zakt! In reële termen (d.i. rekening houdend met de inflatie) werd in 2007 in de vismijn gemiddeld 0,57 euro/kg betaald. In 2008 was dat nog 0,50 €; in 2009 ging het naar 0,48; 2010 gaf 0,50; 2011 klokte af op 0,49 en in 2012 zagen we 0,42 op het bord verschijnen. De dalende trend is duidelijk: vissers verdienen van langsom minder! De oorzaak is bekend. De vissers worden geconfronteerd met een almaar toenemende concurrentie die door de globalisering veroorzaakt wordt. In een markt die ons gewijzigde eetgewoontes toont (diepvries, fishsticks, voorverpakte en gepaneerde filets...), nemen goedkope exotische alternatieven

Het facebookbericht van Jason Savels

Beste consument,
Dit Kan niet meer, dit zijn geen rechtvaardige visprijzen!
Deze morgen 12/08/2013 werd onze vangst verkocht of beter gezegd weggegeven aan de viskopers! Wordt er dan geen vis meer gekocht? Ik ging diezelfde dag op speurtocht, ik ging kijken in de viswinkel van Heist en Zeebrugge en trok daar uit mijn conclusie uit. **SCHANDALIG!**
Hierbij een overzicht van enkele vissoorten die ik vergeleek.
De Noordzee TONG verkochten wij in de veiling aan een gemiddelde prijs van 10,67 /KG. In de viswinkel wordt de Noordzee tong vlotjes verkocht aan 27 /KG. Of 17€ verschil voor diezelfde tong!
De PLADIJS verkochten wij aan een gemiddelde prijs van 0,40€cent/KG. In de viswinkel ging die vlotjes over de toonbank aan maar liefst 5,50€/kg.
Onze ROG werd verkocht aan : 0,02€/ KILO. Die zelfde rog werd 5 uur later verkocht aan 18€/kg. De Z 53 VAN EYCK bracht 121kg rog aan wal die rog bracht ons 2,76€ op !
Wie loopt er nu weg met de winst?
Bij deze willen mijn collega's en mezelf dit even laten weten dat dit zo niet meer gaat!
Mvg NV IRINA'S en C°.

(pangasius, tilapia, victoriabaars, yellow fin sole...) de plaats in die eertijds door schol bezet werd: de vraag naar schol daalt en dus ook de prijs. 't Komt door de markt meneer.

Vraag: hoe komt het dat die exoten zo goedkoop op de markt komen? Dat komt enerzijds doordat het vliegtuigverkeer belachelijk goedkoop gehouden wordt. Mocht de overheid bereid zijn de milieukost van het luchttransport in rekening te brengen dan zou de visserijconcurrentie ongetwijfeld minder scheef zitten dan dat vandaag het geval is. Kan de overheid die scheve situatie via invoerheffingen recht trekken? Uiteraard, maar er is weinig kans dat het gebeurt, want de Europese vissers produceren te weinig voedsel om de visconsumenten te voeden. En omdat economie eigenlijk niets anders is dan de manier waarop een maatschappij aan de behoeften voldoet is die invoer is er dus economisch nodig, en daardoor bijna onaantastbaar. Zijn de pangasiuskwekers dan de grote winnaars? Herby Neubacher is een Duitse publicist die sinds vele jaren in Viëtnam voor de visindustrie werkt. In Visaktua (december 2009) vertelt hij hoe het er daar aan toegaat. Om één kilo pangasius te kweken moet de kweker investeren in aankoop van kleine visjes, voeder, infrastructuur en werk. Het rendement van pangasius bedraagt 30% en zelfs iets minder als de vis heel goed getrimd wordt. Dat alles maakt dat de vis ongeveer een euro (of 15.000 Dong, iets meer dan een dollar) kost vooraleer

hij aan een fabriek kan geleverd worden. Neubacher vraagt zich vervolgens af hoe het komt dat een handelaar in Saïgon dan slechts 2,35 USD/kilo vraagt voor goed getrimde vis? Hij geeft zelf het antwoord: *'Dit kan alleen maar op de rug van de kweker, die er bloed, zweet en tranen voor moet laten. En dat is nu precies wat er vandaag aan het gebeuren is in de Mekong Delta. Elk jaar vindt er het dodelijke spel plaats in de pangasius business: de kweker moet oogsten en de industrie perst de kweker uit tot de laatste druppel. En in veel gevallen gebeurt het dat de kweker maar 13.000 Dong per kilo krijgt, een stuk onder de werkingskost. De kweker verdient niets, hij moet zelfs toeleggen.'*

Valt daar niets tegen te ondernemen? Natuurlijk wel. Onze varende vissers zijn georganiseerd in vakbonden en de reders zijn lid van de Rederscentrale. Die bonden zijn internationaal georganiseerd, ze maken deel uit van wereldwijd actieve clubs. Wat zij bijgevolg moeten doen is een wereldwijde solidariteit organiseren, wars van corporatisme en nationalisme, opdat elkeen die in de visserij werkt daar ook naar behoren voor betaald zou worden, ja, ook de Vietnamees die in de pangasius werkt.

Veel kans dat er zo'n doorgedreven solidariteit ontwikkeld wordt is er helaas niet, toch niet in een land waar men schijnt te denken dat het Vlaams-nationalisme voor alles een oplossing biedt. Daar bovenop komt nog dat er in onze sector al generaties lang een traditie heerst om niet verder te kijken

dan het schip lang is. Daar moet je niet afkomen met een begrip als internationale solidariteit, helaas.

Marketing

Velen denken dat er een uitweg kan gevonden worden in de marketing. Het zou er dan bijvoorbeeld op aan komen de schol op de markt verder van de pangasius te positioneren en dichterbij de tong. Als dit zou lukken dan gaat een groter deel van de tongaanvoer naar de rendabeler versmarkt en verkleint het aandeel dat voor de diepvriesmarkt bestemd is waar de schol de concurrentie met de exoten niet aankan. Zo'n strategisch plan bestaat al sinds 2009, maar vier jaar later moeten we constateren dat de schol minder marktwaarde heeft dan ooit. Het laat ons vermoeden dat de marketing het probleem niet zal oplossen. De VLAM, allerhande labels (de ene te duur, de andere waardeloos), streekproducten, slow food, Ostendaises, de vis van 't jaar & de vis van de maand, aparte sortering van de laatste sleep, North Sea Chefs, convenanten, Belgische mosselen (uit Frankrijk!), garnaal die op de TV gepromoot wordt als uniek omdat die op z'n Zeebrugs (!) gezouten zou zijn... Je kunt het zo gek niet bedenken of het bestaat. Maar het helpt ons ook allemaal geen meter vooruit, zo leren ons de cijfers, zo leren ons de feiten. Dat valt ook licht te begrijpen. Marketing is niet meer dan een verkooptruc, een truc die aan de essentie van het probleem niets verandert. Wie zijn hoop op

VANQUATHEN - LOMBAERTS - EGGERMONT Advocatenassociatie

Georges VANQUATHEN
Jean-Luc LOMBAERTS
Marijke EGGERMONT

Invalidenlaan 14
8301 Knokke-Heist

Tel. 050 51 43 43
Fax 050 51 03 06
G.S.M. 0475 68 00 69

E-mail info@vanquathemenpartners.be

- Visserijreglementering
- Maritiem recht
- Handels- en vennootschapsrecht
- Faillissementsrecht
- Bouwrecht en contracten
- Huurrecht: handel en privaat
- Verkeersrecht
- Invorderingen
- Familierecht

Op woensdag 12 juni presenteerde de familie Savels (rederij NV Irina's) nog maar de totaal gerenoveerde Z 53 Van Eyck aan het publiek. De verwachtingen waren hoopvol. De almaar slechtere visprijzen zetten er inmiddels een domper op.

marketing zet, maakt dezelfde fout als wie destijds dacht dat de Vlaamse visserij het zou redden als er maar aan het imago gewerkt werd. Beide strategieën zijn waardeloos omdat ze aan de essentie van het probleem voorbijgaan. En de essentie is een wereldwijde, bikkelharde en almaar toenemende concurrentiestrijd. Ligt de oplossing dan in de alom bezongen 'duurzaamheid'? Is het daarom dat de Rederscentrale te pas en te onpas toetert dat de Vlaamse visserij duurzaam bezig is? In het tweede deel van augustus trokken veel Vlaamse vissers gewoontegetrouw naar de oostelijke Noordzee (de oost'). Ze gaan er op schol jagen. Op 16 augustus verspreidde deze patroonsorganisatie daaromtrent een persmededeling. Daarin lazen we volgende merkwaardige zin: 'Deze ecologisch duurzame visserij, die uitgevoerd wordt met grotere netmazen, is een volgende poging om te richten op een betere prijsvorming op de Vlaamse veilingen.'

Hopelijk helpt het, want met grotere mazen vang je uiteraard grotere vissen en grotere vissen leveren meer geld op dan kleintjes. Maar biedt deze 'volgende poging' een 'duurzaam' alternatief? Kan deze 'duurzame visserij' de concurrentie met pangasius aangaan? Neen toch, want een bezoek aan het warenhuis leert me dat pangasius even goed als duurzaam op de markt gezet wordt.

De sterkhouders verzwakt

Al wat we hierboven schreven, geldt de minder dure vissoorten. Maar hoe zit het eigenlijk met de tong, een vis die de absolute sterkhouders van de Vlaamse visserij genoemd mag worden, een soort die qua smaak en kwaliteit geen concurrentie uit Vietnam moet vrezen? Jason Savels kon op 12 augustus in de vismijn van Zeebrugge noteren dat die gemiddeld aan 10,67 € van eigenaar wisselde; da's al wat anders dan de 0,02 € die voor de rog werd betaald.

Bovendien gaat het blijkbaar beter met de tongvoorraad, de quota ogen de jongste jaren aantrekkelijk. Alleen is het zo dat de resterende Belgische vaartuigen

niet langer in staat zijn om dat quotum ook aan boord te halen, een fenomeen dat inmiddels al enkele jaren aanhoudt. Maar ook daar gaat het mis met de prijsvorming. In 2012 brachten de Belgische vissersvaartuigen 3.430 ton tong naar de veilingen, dat was 14% minder dan in 2011. Volgens de wet van vraag en aanbod had die kleinere aanvoer hogere prijzen moeten opleveren. Dit is niet het geval geweest. De prijzen voor tong in de Belgische havens toonden in 2012 een achteruitgang met 6% over alle sorteringen, en zelfs van 10 tot 15% voor de kleinste grootteklassen.

Noël Devisch van de Vlaamse Visveiling meent dat de prijsdaling van de tong door de crisis veroorzaakt wordt. Hij wordt daarin bijgetreden door vishandelaar Romeo Rau: 'Het is crisis, wereldwijd, maar zeer zeker ook in zuidelijk Europa, een typisch de afzetmarkt van de grote spelers.' Hij vernoemt als voorbeelden Nordpesca,

Poppe, Dayseaday, Carrefour... 'Waar we vroeger merkten dat de grote jongens als slokop de volledige partij lieten valideren, en er daardoor meestal voor zorgden dat er een hausse was op de markt, zie je nu veelal het omgekeerde: ze kopen enkel wat al besteld werd, risicoaankopen zie je nu veel minder. Gevolg? Eens de grote jongens er genoeg van hebben, zakt de markt en wordt er enkel nog gekocht "à la baisse". En eerlijk gezegd: dit opent dan weer een opportuniteit in de verkoop.' Ja, voor de handelaar natuurlijk, maar niet voor de visser.

Als het hierboven staande waar is, dan ligt de oplossing er uiteraard in dat de duur van de crisis beperkt wordt. Dat is een onderwerp waarover er een groot maatschappelijk debat bezig is. Wat denken Rau en Devisch eigenlijk over de manier waarop Europese Commissie de crisis aanpakt?

Uiteraard ligt de oplossing van dat probleem niet in handen van Romeo Rau of Noël Devisch, maar, zoals gezegd: de Vlaamse vissers en reders zijn georganiseerd in bonden en centrales en deze zijn dan weer internationaal gestructureerd. Dus: hoe zien zij de oplossing van de crisis eigenlijk? Welke acties plannen ze om de internationale crisis een halt toe te roepen? Zijn die geplande acties - als ze er al zijn! - voldoende of moet er een tandje bij gestoken worden.

Zelf ben ik trouwens van oordeel dat een tandje bijsteken onvoldoende zal zijn; er is nood aan een bijkomend tandwiel! En ook hier weer moeten we constateren dat er maar weinig kans is dat dit er komt. We baden nu eenmaal in een sector die nooit verder heeft leren kijken dan het eigen schip. In een globale economie met een globale concurrentie is dat een kwalijke, zelfs dodelijke eigenschap.

Flor Vandekerckhove

Dag van de pladijs

Op 2 september, de dag dat ons blad ter perse ging, werd in Kallo de *Dag van de pladijs* georganiseerd. Minister-president Kris Peeters lichtte er de stand van zaken toe voor wat betreft het convenant Duurzame visserij dat de sector met de regering en met Natuurpunt afgesloten heeft. Eric Storm had het er over de samenwerking tussen vissers en de North Sea Chefs. Luc Huysmans van de VLAM zette de pladijs in de kijker. Als kers op de taart werd het nieuwe receptenboek *Pladijs, versgevangen, seizoensgebonden, van bij ons* voorgesteld. De aanwezigen konden uiteraard ook proeven van pladijsgerechtten uit dat boek.

Vishandelaar Romeo Rau, in Nieuwpoort erg betrokken bij de vispromotie, schreef een open brief. Ook hij is bezorgd over de visprijzen.

Beste vrienden van de visserij,

Er is de nogal wat commotie over de soms desastreuze visprijzen op de veilingen; niet alleen in Vlaanderen, maar ook in onze buurlanden.

Halverwege augustus werd daar een hoogtepunt (of laagtepunt, het hangt af van hoe je 't benadert) bereikt door een campagne opgezet. Via Facebook werd er een heftige kruistocht gevoerd tegen de viskopers. Al heel snel werd deze campagne een los projectiel in handen van mensen die geen enkele meerwaarde kunnen toevoegen aan de discussie. Het leidde vooral tot spuwen van gal, nergens zag je iemand die een constructieve boodschap bracht. Zwart tegen wit! De goeien tegen de slechten! Ik kan heel goed begrijpen dat men boos is, en zelfs zeer boos, maar zoals de zaken op FB werden voorgesteld is je reinste onzin. Ik weet (en zelf ben ik daar ook mee bezig dat men achter de schermen probeert reders, veiling en kopers rond de tafel te krijgen. (N.v.d.R. Een eerste bijeenkomst heeft inmiddels op 21 augustus in de Vlaamse Visveiling plaatsgevonden.)

Het is daar dat er oplossingen bedacht moeten worden. Individuele initiatieven, zoals deze op facebook, passen niet in dit scenario. We dienen als groep de koppen bij elkaar te steken en van geen enkele kant vooringenomen te zijn, want rancune zal ons geen millimeter vooruit helpen, integendeel. 't Is inderdaad wraakroepend hoe dat beetje visserij wat ons rest telooft door de slechte prijsvorming op de markt. Uiteraard proberen we het tij te keren. Pasklare antwoorden zijn er evenwel niet.

Zelf ben ik er voorstander van eerst een fijnmazige analyse te maken van wat speelt. Wie een beetje aandachtig de markten volgt weet dat er handelaars zijn die een markt 'maken' en dat er daarnaast 'volgers' zijn (zeg maar de rest van het peloton). Feit is: de mooiste vis scoort niet altijd de beste prijs. Vis van topkwaliteit is misschien visueel mooier en verser, maar smaakt daarom niet beter. Concreet een tong van één nacht, gekwalificeerd als 'E', is niet lekker (tenzij je hem 48 uur laat rusten), een tong 'A6' bijvoorbeeld is dan weer perfect consumerbaar. Ik wil maar zeggen dat we wellicht outside the box zullen moeten denken. Vlug met de vinger naar de oorzaken wijzen is onmogelijk.

Het is crisis, wereldwijd, maar zeer zeker in zuidelijk Europa, een typische afzetmarkt van de grote spelers. Waar we vroeger merkten dat de grote jongens de volledige partij lieten valideren en er daardoor voor zorgden dat er op de markten een hausse was, zie je nu veelal het omgekeerde: die grote jongens kopen enkel nog wat besteld werd of wat ze zeker aan de man gaan kunnen brengen; risicoaankopen zie je nu veel minder. Gevolg? Eens de grote jongens hun deel hebben, zakt de markt in elkaar en wordt er enkel nog bijgekocht 'à la baisse'. En eerlijk gezegd: dit opent dan weer kansen voor de kleinere kopers.

Misschien stuiten we ook in de vis op de grenzen van de vrije markt. Grenzen die vooral pijnlijk aanvoelen voor de vissers die er tegenaan smakken.

Denken dat er actoren zijn die gedurende een lange periode een markt kunnen sturen is utopisch. Ik ben in mijn dertigjarige carrière nog niemand tegengekomen die dit kon. Ik heb nu veel proberen te analyseren, maar nog geen oplossingen proberen aan te reiken.

Ik denk dat er continu moet gewerkt worden aan bewustmaking voor producten van bij ons en dat we diezelfde consument subtiel moeten ontraden te kiezen voor de exoten als daar zijn pangasius, tilapia, victoriabaars, yellow fin sole... Deze kruistocht tegen de exoten moet georkestreerd worden op Europees niveau. België of Vlaanderen vormen een te kleine afzetmarkt om hierin het verschil te maken; jawel tijdens de eerste maand van de 'Vis van 't jaar' krijgt die soort een duw(tje), maar dit is van bijzonder korte duur. We moeten ook in de prijsvorming een zekere 'duurzaamheid' nastreven!

En neen er zijn geen zekerheden... tenzij deze: niets doen zal ons zeker niet vooruithelpen! En wees ervan overtuigd: ook de handelaars zijn niet gerust in de afloop.

Romeo Rau

verzekeringen
VANDEKERCKHOVE - Smets
Dirk en Kris

ING bank

Driftweg 13 - 8450 Bredene

Verzekeringsmakelaar CDV nr 13615
dirk.vandeckerckhove@portima.be
kris.smets@vdksmets.be

Tel. 059 33 05 11
Fax 059 32 50 36

Het kortetermijngeheugen van de visserij

De visserijgeschiedenis is voor de sector wat het geheugen is voor de mens. Het belet ons de fouten uit het verleden te herhalen. Het is het geheugen dat ons eraan herinnert dat die fouten ons meer slecht dan goed gedaan hebben. Waarom zouden we diezelfde fout dan weer maken?

De geschiedenis van de visserij ligt opgeslagen in tal van boeken, bijeengepend door historici, folkloristen en andere auteurs. Die oude geschiedenis kennen we goed, maar erg veel zijn we er op het eerste gezicht niet mee, want het gaat over een ander tijdperk, andere mensen, andere sociale verhoudingen, een ander soort schepen, zelfs over andere vissen...

De recente visserijgeschiedenis (ons kortetermijngeheugen als het ware) daarentegen kan ons véél leren, want dat gaat over de visserij in de huidige wereld, over ons eigen verleden, over onze eigen fouten.

De huidige uitgever van dit tijdschrift heeft er ook alweer meer dan vijftig jaar op zitten. In de kast staan vijftig twintig ingebonden jaargangen. Dat is meer dan een strek-

kende meter berichtgeving. Wie doorheen dat archief bladert wordt geconfronteerd met het korte-termijngeheugen van de visserij.

We hebben er in de loop van de jaren gebruik van gemaakt om enkele grote lijnen te trekken die ons gebracht hebben tot waar we nu staan. Voor de kustvisserij deden we dat onder de titel *'Hoe de bootsjowerie vernietigd werd'* en over de visveilingen publiceerden we *'Twintig jaar Vlaamse vismijntwisten'*. We publiceerden ook stukken als *'Tien jaar tijdverlies, het visserijdebat (1993 – 2003)'*.

De sectortop heeft in die vijftig jaar ingrijpende wijzigingen ondergaan. We treffen daar sinds 2007 zoveel nieuwe gezichten aan dat ons blad dat jaar omschreef als zijnde *'het jaar van de verovelling'*. Vraag was of daarmee ook een nieuwe wind door de sector zou waaien.

Een nieuwe wind... Dat was wel nodig, want de oude sectortop had zich compleet vast gereden in een oubollig conservatisme; in achterhoedegevechten tegen nieuwe maatschappelijke bewegingen; in een vergeefs verzet tegen nieuwe sociale en ecologische verhoudingen; in een onderlinge strijd om zich de resten van de visserijbrokken toe te eigenen; in kortzichtige 'oplossingen'; in goedkope pogingen om de perceptie (het imago) op te vijzelen, zonder de dure werkelijkheid te moeten veranderen.

Deze starre houding heeft ervoor gezorgd dat de Vlaamse visserij tussen 1993 en 2003 tien jaar tijd verloren heeft. Waarom? Omdat de Rederscentrale er alles aan gedaan had om alles bij het oude te houden. In de bureaus waar de krijtlijnen uitgezet werden, hoorden ze een steeds luider stem van de 'groene jongens' die het imago van de visserij besmeurden. Die groene jongens pleegden niet minder dan 'broodroof en smaad'. De generatie die in die tijd de lakens uitdeelde, richtte zijn pijlen ook op wetenschappers, die dachten te mogen beweren dat de visschaarste gevaarlijke proporties aannam. Ze vonden dat die moesten zwijgen omdat de wetenschappelijke

studies al te veel onzekerheden bevatten. Het was hetzelfde argument dat de tabaksindustrie vele jaren gebruikt had om te verdonkermanen dat sigaretten doodgevaarlijk zijn. Het is ook eenzelfde argument dat de elektriciteitsproducenten later gingen hanteren om de komende generaties met hun radioactief afval op te zadelen.

Het is al enige tijd dat de werkelijkheid deze oude garde weggespoeld heeft. Wie herinnert zich Jaak Gabriëls nog, ooit voorzitter van de Rederscentrale? Hoe zou het inmiddels zijn met Bart Schiltz en met Freddy Pollet? Als men zich die mensen nog zal herinneren dan is het als deze uit de tijd dat de tewerkstelling in de Vlaamse visserij meer dan gehalveerd werd.

In Nederland, waar de sector uiteraard met dezelfde problemen geconfronteerd werd, had men in die tijd al begrepen dat het productiever was met die vermaledijde groene jongens rond de tafel te zitten. In België was men toen bijlange zo ver nog niet.

Dat is inmiddels wel veranderd, getuige het convenant dat de Rederscentrale met de overheid en de milieubeweging afsloot. Helaas heeft de vorige generatie ervoor gezorgd dat zo'n convenant vandaag nog nauwelijks iets te betekenen heeft.

In 1993 publiceerde het West-Vlaams Economisch Studie bureau (WES) een nota over de Belgische visserij, waarin onomwonden werd gesteld dat, gezien de kleinschaligheid van de vloot, er rekening moest gehouden worden met een benedengrens. Als de vloot onder die grens zou zakken dan zou de vissersgemeenschap in elkaar storten. 'Elke aantasting van deze minimale vlootomvang betekent onvermijdelijk de doodsteek van een nochtans leefbare sector. De laatste gegevens (...) wijzen erop dat binnenkort deze ondergrens niet meer zal worden bereikt.' (*) Op dat ogenblik telde de vloot 182 vaartuigen.

Er werd geen gehoor gegeven aan die studie, want het liquideren van een aantal schepen bood anderen wel een 'opportu-

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SDVO vzw

Wandelaarkaai 4

8400 Oostende

Tel: 059 50 95 26

Fax: 059 50 96 64

info@sdvo.be

Openingsuren:

**Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u**

niteit'. Zij eigenden zich de vangstrechten van de 'losers' toe, ze dachten zodoende de concurrentie uit te schakelen. Maand na maand wezen we erop dat het een bijzonder kortzichtige redenering was. Niemand luisterde, want er waren 'batjes' te doen. Maar was de sector daar niet tegelijk bezig zichzelf te liquideren?

En kijk, vandaag telt de Vlaamse vissersvloot minder dan 80 vaartuigen. De sector is maar een schim meer van wat hij vijftwintig jaar geleden was, zijn maatschappelijke betekenis is verwaarloosbaar geworden. Maar de concurrentie werd in die kaalslag helemaal niet uitgeschakeld, integendeel, ze is zelfs toegenomen. En de vissers betalen de rekening.

*Flor Vandekerckhove
Foto's Jo Clauwaert*

(*) Motiveringsnota ter herziening van het meerjarig oriëntatieprogramma (MOP) voor de Belgische zeevisserij (1993-1996), WES juni 1993

Dag van de garnaal in Nieuwpoort

Op zaterdag 14 september organiseert de Stad Nieuwpoort opnieuw de Dag van de Garnaal. De dag wordt ingezet door de jeugd: alle kinderen tussen 8 en 12 jaar worden opgeroepen om zich met mekaar te meten tijdens een garnaalpelwedstrijd; deze vangt aan om 9u30. Een kwartier later komt de N 93 toe met verse garnalen die op de Kaai zullen gekookt worden.

Er zijn kookdemonstraties en de garnalkotter Z 582 kan bezocht worden. Om 12u30 is er een garnallunch à € 29 (halve fles wijn inbegrepen).

Voor dat laatste moet je je inschrijven aan de balie van de dienst toerisme op het stadhuis.

Info op tel. 058 22 44 44.

Folklore

Ko de helleportier

We bevinden ons in Dudzele, ten huize van een boerenmeid. Het mensje is 74. Ze krijgt bezoek van een student, op zoek naar oude volksverhalen. Zij herinnert zich zo'n vertelling uit haar kindertijd. Die heeft ze in Bredene doorgebracht.

'Ko zat zonder werk en hij ging achter werk zoeken. Langs de weg kwam hij een feteure tegen en Ko ging uit de weg.

- Ge ziet er zo triestig uit, zei dien here die in de feteure zat.

- Zou 't anders kunnen, zei Ko, 'k Zoek werk en k vind er gene.

- Wil je bij mij werken? Vroeg dien here.

- Ba ja'k zei Ko. En hij kreeg een schone heure en eten en drinken.

Maar hij moest tekenen voor vijf jaar.

Ko was vijf jaar weg en als hij were kwam moest hij vertellen waar hij geweest was.

- Ik was daar in een kurieus schoon kasteel, zei Ko, 'k Had goed eten en drinken en 'k moest maar juiste de mensen binnenlaten.

Dat kasteel waar dat Ko portier was, dat was d' helle. En had hij binnen die vijf jaar moeten doodgaan Ko had voor Pietje geweest.'

Ik vind het in een editie van Biekorf. Dat tijdschrift is 'een leer- en leesblad voor alle verstandige Vlamingen'. Het werd in 1890 gesticht door Guido Gezelle. Het bestaat nog steeds. Zelf dacht ik dat deze Ko een unicum was, de enige levende mens die ter helle voer en daar nog van terugkwam ook.

Mijn vermoeden bleek op onwetendheid te berusten, want op het alwetende internet viel mijn oog daarna op een Duits boek over vertelcultuur. Ook in dat boek wordt er over Ko den duivel van Breninge geschreven. Maar deze Ko blijkt gezinszins uniek te zijn. De auteur heeft weet van wel vijftien varianten.

Een 65-jarige vrouw uit Denderleeuw vertelt een gelijkaardig verhaal. Ook in Lede en Denderbelle zijn mensen over en weer ter helle gevaren. In 1922 vertelt een vrouw uit Noord-Frankrijk van 'De Portier van de Helle'. In 1958 meent iemand het zeker te weten: 'Duivelsportier van de hel is een jongen uit Koekelare'. Ook een 80-jarige boerin uit Watou vertelt in 1965

over een jongen die naar de hel verwenst werd en na drie jaar terugkwam.

Ko van Breninge mocht daar volgens de boerenmeid goed zijn brood verdiend hebben, maar een 79-jarige landarbeider uit Tiegem weet dat er een reukje aan het geld zat: 'Hellejongen verdient veel geld dat ander geld doet branden.' Een verhaal dat me enigszins aan de gewezen politicus Frank Vandenbroucke laat denken.

Een echtpaar uit Koekelare heeft weet van een hellejongen die door zijn vader voor een jaar aan de duivel verkocht werd, iemand anders meent dat het de stiefmoeder was die de koop sloot. Een vader uit Werken blijkt iets soortgelijks gedaan te hebben en ook in Opgrimbie werd zo'n getuigenis opgetekend. En ja, hier en daar blijkt die jongen eveneens Ko te heten.

Ik begon het mij aan te trekken, het werd een queeste.

Waar was het dat de echte Ko destijds woonde? Was het in Bredene, Koekelare, Tiegem of ergens in Frans-Vlaanderen? Opnieuw drong ik het internet binnen. Ik ging dieper en dieper en voelde aan de toenemende hitte dat ik de oplossing naderde.

Op een site die legenden uit het Wijnendalebos bundelt, las ik een samenvatting van De hellejongen, een verhaal van Karel de Gheldere: 'Een jongen woonde bij zijn stiefmoeder, hij kon haar aanwezigheid nauwelijks verdragen. Hij verliet met zijn vader het huis op zoek naar werk. Na een tijdje bereikten ze Wijnendalebos. Een ridder, die in werkelijkheid de duivel was, kwam op hun pad. Hij vertelde een dienstknecht te zoeken. Na wat gepraat trok de jongen bij hem in dienst. Zo werd hij gedurende 3 jaar portier van de hel. Na deze tijd keerde hij terug naar zijn dorp en vertelde er zijn wedervaren.'

De Gheldere beschrijft de legende al in 1883 in zijn werk 'Landliederen'. De auteur is geneesheer in Koekelare. Van patiënten verneemt hij dat Ko op de Koekelareberg of Belhutteberg geboren werd. Heeft dokter De Gheldere ook de Koekelarenaar Ko mogen behandelen? Daarvan zijn er geen bewijzen, maar het had gekund, want Ko zou daar rond 1820 geboren zijn. Tegen de tijd dat De Gheldere zijn Landliederen publiceert is Ko 63, en al lang weer thuis van zijn hellevaart.

Flor Vandekerckhove

Nieuwbouw
Alle herstellingen,
ombouw en onderhoud

Visserij schepen - Werkschepen
Dienstvaartuigen - Pontons
Motorenrevisies - Mechaniek - Uitlijning
Constructiewerken in staal, aluminium en RVS

Scheepslift 1000 ton (45 x 13,5 x 5,2 m)

Draaiwerk tot 6,30 m TC

Kraanverhuur

Scheepswerf I.d.P. N.V.

Vismijnlaan 5 - 8400 Oostende - Tel. 059-32 18 64 - Fax 059-32 08 13
Tel. na bureeluren: 0477-777 664 - E-mail: info@idp-shipyard.be - Website www.idp-shipyard.be

Rederscentrale over pulsvisserij

De Vlaamse reders staan sceptisch tegenover de elektrische visserij zoals die in Nederland toegepast wordt. Erkend wordt dat de efficiëntie bij de pulskor hoger ligt dan bij de technieken die momenteel toegepast worden op de Belgische boomkorvaartuigen om deze duurzamer te maken. Het ILVO volgde in 2012 het aantal kilogram gevangen tong per zeedag bij de twee technieken. Zij leerden daaruit dat de vangst met de pulskor al gauw enkele honderden extra meer vist.

De terughoudendheid van de Belgen wordt ingegeven doordat ze constateren dat er maar weinig tong rest op plekken waar de pulsvisserij gepasseerd zijn. Ook zouden ze in die gebieden veel platvissen met open wonden aantreffen. ILVO vind dan weer geen verband tussen die wonden en de pulsvisserij.

De Rederscentrale heeft hoe dan ook een standpunt bepaald: 'Zolang de lange termijn impact van de pulskor niet gekend is, staan wij er niet achter en nemen we geen initiatief om hierin te investeren.

De tongvangst van pulsvisserij in de Noordzee ligt inderdaad erg hoog, maar er worden enorm veel kleinere tongsoorten gevangen, wat op lange termijn wel eens een enorme impact kan hebben op het tongbestand in de Noordzee.

Daarnaast zitten wij met een beperking van quota, zodat er een tekort zou komen indien iedereen in dezelfde mate als de Nederlanders op tong in de Noordzee zou vissen.'

Website over de veiligheid aan boord

Veiligheid aan boord, het blijft een heikel punt. De nieuwe website www.previs.be omvat een waaier aan informatie, foto's en publicaties die kunnen dienen voor de bemanning en de reders van vissersvaartuigen. De vissers vinden er ook informatie over opleidingen voor het verhogen

van hun kwalificaties en mogelijke functie aan boord en over opleidingen in het kader van de verlenging van hun vaarbevoegdheidsbewijs. Reders kunnen op de website zien welke veiligheids- en preventieprojecten er lopen, wat de procedure is in het geval van noodzakelijke repatriëring na een ongeval op zee of in een vreemde haven en welke verplichte medische onderzoeken de bemanningsleden moeten ondergaan om te mogen aanmonsteren aan boord van een vissersvaartuig. Ook het 'Draaiboek bij Ongevallen op Zee' staat op www.previs.be.

Een correctie

In ons vorige nummer publiceerden we een uitgebreid stuk over de geschiedenis van de Oostendse vismijn. Een van de bronnen die we daarvoor raadpleegden was het tijdschrift Ruimschoots, waarin we een bijdrage, toegeschreven aan Ferdinand Gevaert, over die vismijn gevonden handen. Dat is ook wat we in een noot vermeldden (Ruimschoots III/2013, ps.6 e.v.). Louis Vande Castele laat ons weten dat Ruimschoots een verkeerde auteur vermeld heeft: '[D]it artikel, meer dan 10 bladzijden in totaal, is volledig geschreven door mij, Vande Castele Louis, en is verkeerdelijk door de uitgever van Ruimschoots aan Ferdinand toegeschreven.' Waarvan acte.

Gestraft voor quotaoverschrijdingen

Landen die hun visquota in 2012 overschreden hebben, krijgen van de Europese Commissie al dit jaar quotaverlagingen opgelegd. Daardoor mogen Frankrijk en Ierland minder schelvis vangen. Nederland, Spanje, Ierland en Denemarken worden gestraft omdat ze het quotum voor heek overschreden. Polen overtrad voor 1907 ton zijn haringquotum. Voor wat België betreft werden twee quota overschreden. We gingen 200 kg boven het ons toegekende quotum voor witte koolvis en we haalden 17 ton schol teveel uit het gebied VIII f, g.

Torhoutsesteenweg 42

8400 Oostende

T 059 27 05 45

F 059 51 25 15

www.calcule.be

Pauwels - Tommelein - Vermeire

De bouw van de Nele te boek

Enkele jaren geleden werd in er een replica gebouwd van een historische Oostendse tweemastsloep uit de visserij. Er werd toen heel wat know how verzameld betreffende de bouw van een houten schip. Omdat het een eenmalig project was, dreigt die know how nu weer verloren te gaan.

Scheepstimmerman Georges Verleene die de bouw van de Nele geleid heeft, heeft de opgedane ervaring te boek gesteld. Nele, De bouw van een replica van een Oostendse tweemastsloep (272 pagina's, 326 foto's, 141 tekeningen) legt de lezer van naaldje tot draadje uit hoe dit houten schip gebouwd werd.

Het boek wordt aan het publiek voorgesteld op vrijdag 29 november om 16 uur in het VLIZ, Wandelaarkaai 7 te Oostende. Het kan daar ook aangekocht worden voor 28 €. Wie voorintekent kan het boek evenwel goedkoper aanschaffen. U verwittigt gerogesverleene@skynet.be van uw bestelling en stort vóór 22 november 25 € op rekening BE 54 7310 3264 3097. U wordt vervolgens uitgenodigd op de publieke voorstelling waar u het boek voor u klaar zal liggen. Wie het boek thuisgestuurd wenst te krijgen voegt (verzendingskosten in België) 7 € toe aan dat bedrag.

GARDEC

VJ n.v. Tel. 050 54 45 41
Fax 050 54 58 37

Scheepsherstelling
Afwerking nieuwbouwschepen
Metaalkonstruktie
Draai-, frees- en schaafwerk
Inox- en aluminiumconstructie
Verhuur telescopische kranen

SDS n.v. Tel. 050 54 51 78
Fax 050 55 03 67

Leveren, plaatsen en herstelling van:
alle dieselmotoren
keerkoppelingen, pompen, compressoren e.a.
DROOGDOK
Schroeven en schroeffassen
Las- en leidingwerk

Bureel - Werkplaatsen:
Boomkorstraat 7/8 - 8380 Zeebrugge
GSM 0477/41 20 93
24u / 24u

Zeeleeuw vertrekt naar Kenia

Het onderzoekschip Zeeleeuw doet nu dienst in Kenia. (Foto commons.wikipedia.org)

Het voormalige Vlaams onderzoekschip RV Zeeleeuw, herdoopt tot RV Mtafiti, verliet op 23 augustus de Oostendse scheepswerf IdP voor een zeven weken durende vaart naar Mombasa (Kenia). Daar zal het schip door het Keniaanse Zee- en Visserijonderzoeksinstituut worden ingezet.

De reder van de overheid (VLOOT dab) beschikt over het nieuwe onderzoeksvaarttuig RV Simon Stevin. De oudere RV Zeeleeuw, een in 2001 tot onderzoekschip omgebouwde loodstender (°1977), werd geschonken aan Kenia. Deze schenking kadert in een samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en het Keniaanse Zee- en Visserijonderzoeksinstituut.

Het schip werd omgedoopt tot RV Mtafiti, wat in de Afrikaanse Swahili-taal 'Onderzoeker' betekent. Het zal worden ingezet voor diverse studieopdrachten in de Westelijke Indische Oceaan. Nooit eerder was er een permanent zeevarend onderzoekplatform beschikbaar aan de Oost-Afrikaanse kusten, in het uitgestrekte gebied tussen Somalië en Mozambique.

RV Mtafiti werd met het nodige tromgeroffel uitgewuifd op 23 augustus ter gelegenheid van een ceremonie op IdP. Eerder onderging het daar een grondige onderhoudsbeurt. Met aan boord een 29-koppige bemanning van de Keniaanse marine zal het schip op circa 50 dagen tijd de totale afstand van 7000 km afleggen tot in de Keniaanse havenstad Mombasa. De aankomst wordt voorzien rond 15 oktober.

Vissen in het verleden

Op 29 november organiseert het VLIZ in Oostende een studiedag 'Vissen in het Verleden'. Iedereen die geboeid is door het rijke verleden van de sector komt aan z'n trekken. Het historisch aspect van, en de multidisciplinaire kijk op de geschiedenis van de Belgische visserij vormen de sleutelwoorden. Het zal er meer bepaald gaan over de kustvisserij, over de historische Oostendse vismijn, de 'cierk', en over garnalen.

Het VLIZ doet een oproep aan onderzoekers, heemkundigen en andere deskundi-

gen om bijdragen aan het programma te identificeren vanuit hun eigen expertise (met een eigen presentatie of voorstel tot presentatie door derden). Stuur hiervoor naam, titel en een korte omschrijving door naar info@vliz.be vóór vrijdag 14 september 2013.

Op basis van de ingestuurde suggesties wordt door het organiserend comité een programma samengesteld. De sprekers zullen worden uitgenodigd om een 'extended abstract' in te dienen vóór maandag 18 november 2013. Al deze 'extended abstracts' zullen gepubliceerd worden

CREVITS

**IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN**

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33
Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85
Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87
Fax: 050 54 79 11
Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33

ZEEVISSERS - VISBEWERKERS
- HAVENARBEIDERS - ZEELIE-
DEN EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN
WENDT U TOT DE

Zeemansbond A.B.V.V.

Ivan Victor
Federaal secretaris
zeeverij

Jules Peurquaetstraat 27
Oostende

Tel.: 059 55 60 85

Fax: 059 70 51 33

E-mail:

Ivan.Victor@btb-abvv.be

R. Vermote:
gewestelijk secretaris

0476 23 40 28

Heiststraat 3

Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

E-mail:

renaud.vermote@btb-abvv.be

Wandeling Oosteroever

Op Open Monumentendag, 8 september, stelt de vzw Oostendse Oosteroever Het Blauw Lint voor. Dat is een wandel- of fietsroute die het maritieme leven in Oostende vanuit diverse invalshoeken benadert. Op 8 september zijn er 2 wandelingen voorzien op de Oosteroever. Ze starten om 10u en 14u en deelnemen is gratis. Tijdens de wandeling van ongeveer 2u neemt een gids je mee naar verschillende locaties die anders nooit toegankelijk zijn (o.a. oude ijsfabriek, scheepswerf, kelders kantine vismijn, bunker op Slipwaykaai, rondleiding op vissersschip). Na de wandeling kan je op de site bij de bunker op de Slipway-

kaai genieten van vers gebakken vis en een drankje. Er is ook mogelijk om de vuurtoren te bezoeken. Het aantal deelnemers is beperkt. Inschrijven kan enkel via: Uitloket CC De Grote Post Hendrik Serruyslaan 18a in Oostende (059 33 90 00) of uit@oostende.be. Reserveren is wel mogelijk tot 8 december.

Britse vissers tegen elektrische visserij

In het weekblad The Sunday Times kwamen Britse vissers aan bod die zich heftig kanten tegen het gebruik van de pulskorren. Ze betichtten de Nederlandse vissers ervan dat ze de voorraden met juveniele tong aan het uitroeien zijn. De vissers zijn ervan overtuigd dat de pulsen de omliggende kabeljauw doden door de wervels te kraken. Nooit eerder hebben we zoveel dode vis gevangen, zo stelt de Thames Fishermen Organisation.

Vier vissers gered

Op 8 augustus werden 4 bemanningsleden gered van het Shetlandse vissersvaartuig 'Prospect'. Het schip was op de rotsen gelopen bij de Schotse haven van Lerwick (Shetlands). Het vaartuig had in volle snelheid een rots geraakt, net buiten de belangrijkste vaargeul naar de haven. Pogingen om het vlot te trekken en leeg te pompen konden niet baten. Het schip werd vervolgens uit de vaargeul naar Lerwick Harbour gesleept waar het gezonken is. De bemanning kon gered worden.

Vergadering vissers-kopers leidt tot niets

Op 21 augustus organiseerde de Vlaamse Visveiling (verder VV) een vergadering tussen reders en kopers. Onderwerp: de ineengestorte visprijzen. Helaas ontbraken de meeste grote kopers op het appel; naar verluidt zou de VV eerder apart gesproken hebben met de grote spelers Nordesca en Van De Gruyter. Groothandelaar Poppe was wel aanwezig op 21 augustus; hij gaf er een uitleg over de visexport naar Zuid-Europa. Van rederszijde werd er ongenoegen geventileerd over de grote fluctuaties in de vismijnrijzen voor eenzelfde soort. Een schip dat eerst aan de veiling komt kan substantieel meer krijgen dan het laatste schip dat nochtans gelijke soorten vis van eenzelfde kwaliteit levert. Uit de daaropvolgende discussie bleek dat er nagedacht wordt over de vraag of de Belgische vissers niet al te massaal op hetzelfde tijdstip dezelfde visgronden opzoeken. Zou een betere spreiding en een ander planning beter zijn? Uiteraard kreeg die vraag op de vergadering nog geen bevredigend antwoord. Ook over de kwaliteitskeuring in de VV werden opmerkingen gemaakt. Zowel reders als kopers menen dat de werkelijke kwaliteit niet altijd overeenstemt met de kwaliteitscore die er in de VV aan gegeven wordt. Uit de vergadering blijkt verder dat de VV overweegt om een donderdagveiling in te lassen. De scholcampagne in de oostelijke Noordzee kan grote hoeveelheden

Fish & Run: the sequel

Voor het afnemen van de interviews kozen de filmmakers voor de inmiddels gesloten cinema Rialto in Oostende; Op de foto van links naar rechts: Flor Vandekerckhove, regisseur Filip De Bodt en Didi de Paris van het organiserende Climaxi. (Foto Koenraad Deblauwe)

Nog niet zo lang geleden werd in de steden van Vlaanderen de documentaire Fish & Run vertoond, een film over de Vlaamse visserij. Regisseur Filip De Bodt bezocht dit jaar opnieuw de sites waar hij eerder gefilmd had en schrok zich een hoedje: overal zag hij de neergang; overal liep hij mensen tegen het lijf die beweerden dat hun schip het einde van het jaar niet zou halen. Hij was zodanig onder de indruk dat hij besloot een vervolgfilm te maken. Dat heeft hij in augustus gedaan. Fish & Run 2 wordt in het najaar weer in verschillende steden vertoond.

pladijs naar de markt brengen. Wanneer die op dezelfde dag gemarkt worden dan zakt de prijs door de plotse grote aanvoer. Wanneer er in die periode een bijkomende veildag is (op donderdag) dan wordt de aanvoer gespreid, wat tot betere prijzen kan leiden, zo meent de Vlaamse Visveiling.

Reders geven verstek

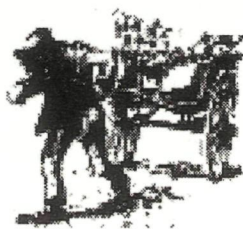
Voor het eerst hadden er Belgische vissers meegekund als waarnemer tijdens de bestandsopnames van platvis door het onderzoeksvaartuig Belgica. Het ILVO deed daarvoor een oproep via de Rederscentrale, maar niemand heeft zich aangemeld. De Rederscentrale deed in augustus nog een poging een praktijkvisser af te vaardigen, maar heeft inmiddels aan het ILVO bericht dat helaas niemand zich kon vrijmaken. Het onderzoeksvaartuig 'Belgica' vertrok op maandag 26 augustus vanuit Zeebrugge voor een overweekse reis. Het weekend

wordt doorgebracht in Ipswich. Volgens planning worden in tien visdagen tijd 63 stations bevestigd. De wetenschappelijk trekken zijn net als overal een half uur en met een maaswijdte van 40 mm. Het representatieve tuig voor de Belgen is de boomkor met kettingmat. Gevist wordt vanaf de Frans/Vlaamse zee grens tot de Britse wateren ter hoogte van Hull.

MS Tûranor was in Oostende

Op 29 augustus bracht het ecologische schip MS Tûranor PlanetSolar een bezoek aan de haven van Oostende. De Stichting Duurzame Visserij Ontwikkeling (SDVO) organiseerde voor de gelegenheid een workshop over de strijd tegen zwerfafval in de zeeën. Kwamen aan het woord: voorzitter Ivan Victor van SDVO, minister van Noordzee Johan Vande Lanotte en Bernard Merckx van Wast Free Oceans. Er kon ook een bezoek gebracht worden aan het schip.

Recuperatiebedrijf Willems nv

059/ 27 89 61
Snaaskerke

- Nieuw ijzer
- Containerdienst
- Oude metalen
- Afvalcontainers

www.nvwillems.com
info@nvwillems.be

Uit de bibliotheek van Neptunus (25)

U aangeboden door Peter Holvoet-Hanssen

De bibliothecaris, in ballingschap te Antwerpen, wandelde aldaar langs de oude kaaien, neuriënd 'Mijmering aan de stroom' van Marco Van Dyck (zie vorig nr.) – in gedachten, omdat deze oude kaaien binnen enige jaren zullen transformeren naar nieuwe wandelkaaien. In het Maritiem Park ontmoette hij Marco zelf, bij de 'Oudenaarde' uit 1958: de mijnenveger (MSI) M477 met eikenhouten romp. "Die staat sinds 1989 hier op de kade. De M477 – roepnaam 'Sterker en trouwer' – heeft ooit nog gediend om daadwerkelijk oorlogstuig op te ruimen," zei de Bootsman van Het Kapernest. 'MSI: Mine Sweeper Inshore. De laatste der 16 Belgische Riviermijnenvegers. Het schip is Amerikaans van ontwerp en verschillende landen, waaronder België, Italië en Frankrijk, mochten het bouwen. Het schip is gebouwd op de werf Mercantile Marine Yard te Kruike, België. Het is dus een volledig houten schip dat nog door onze scheepstimmermannen is gebouwd, waar we best fier op mogen zijn gezien de echt wel ingewikkelde constructie.' Tevens trof de bibliothecaris de gedreven François Masset aan, en andere vrijwilligers die volledig onbaatzuchtig met de moed der wanhoop de M477 trachten te behouden – enkelen hadden daadwerkelijk op dit schip gediend.

Marco Van Dyck bracht gloedvol zijn ode, 'De oude mijnenveger': 'Hier lig je nu helemaal in hout / Hier lig je wegens te oud (...) Bij Odinne! Je hoorde Odinne! Zij smeekten om een glazen huis / Want het verraderlijk verval, je weet, het kwam zonder geruis (...) Dan ging de mitrailleurshutter van / Ra-ke take take take tak / Boem / Ra-ke take take take tak / Boem (...)'

Het werd stil. 'Wij gaan terug naar huis / Want gedaan is die vervaarlijke kuis' – zo klonk het nog. De lezers van HvVB moeten eens op bezoek komen, dacht de bibliothecaris (meer info bij francoismasset@live.be). Naast Het Steen ligt een parel van scheepvaartgeschiedenis, verdedigd met liefde en tomeloze inzet tegen het lekken van de tijd, tegen de oprukkende onverschilligheid. Voor je het weet, hoor je er – in het Antwerpse dialect nog wel (hier een poging tot weergave) – Marco Van Dyck zelf zingen:

Het oude mijnenvegers matrozenlied

Als onze bommekes zein ontploft
Dan kaemen wei allemaal saemen zo kort na 't schoft
Veurme waei een vrolijk matrozenkoor
Dan laten wei klinken vuer een gewillig oeir
En misschien laeter oek veur onze scheepspastoer
Dan kan die da lieren oan z'n knapenkoer
Zoe zingen wei na boven watergeruis
'T is nie helemaal goe en oek nie echt pluus
Moar d'or treikken wei ons niks van aen

Want wij goan noar ...

Naar ons Marieke, ons vrolijk Marieke
Naar ons Marieke, fricassee en waerne krieken
Naar ons tierelieke van hop hop hop Marieke
Me heur pronte borstjes
En 's morgens spek met keustjes
En dan zwaait ze met heur lokken
En wei allemaal van ons sokken
Werewe we dolle mussen
Gereed om heur te kussen
Zo gére zien w'ons Marieke
Ze bleft ons favoriet mieke

Veur we weer moette gaen
Om mijnen te moette verslaen.

En dan werre we allemaal nijdig
En zeggen we ... da's na spijtig
Want mannekens eunder water
Wij bezorgen oelle ne kater
Kunde gaelle allien nog zegge boem
En dan krijge wei misschien een bloem

Van ons Marieke ons schoon tierelieke
Van ons Marieke, ons aerdig liefelijk bieke
En dan schudt ze me heur kont
En dan dansen wij in het rond
En dan zwanzen veur heur plezier
Me heur drinken wei een goei pint bier
Dan lachen wei ons een kriek
Me heur mimiek van elastiek
Bij 't vertellen van heur moppen
Mor aen bietje laeter is 't wer naer de knoppen

Want wei moette wer gaen
Om mijnen te moette verslaen

En dan vaeren we wer weg, noar een bepaalde plek
Dan lopen wei in warktenu, zenuwachtig daarop da dek
En roar boven op zee is er niks te zien
Moar wei weten wel beter,
Doaronder nen bol me een venijnige pin
En dan zen wei der nie gere bij
En dan kijken wei soms oak nie echt blaij
Tenslotte veire wei moar op nen houten boot
Waent alteit is er de kâns da we wuerren gekloot
En effekes denken we dan aan ons Marieke
Die aen ons denkt en de mijnen die ons kunne verzieke

Moar dan bidt ons Marieke
Ge zou het nie zegge van ons tierelieke
'T is eigenlijk an gelovig mieke
In een klein kapeleke
Me ae een klein bougieke
Dan bidt ze naer da mystieke
Da's nie te vatten in geen enkel lieke
Neffen ons lieve vrouwke
Met heur iel schoon klieke

Dan klinkt hiel stillekes al in gebed
Heur handen gevauwen, me weiwater ontsmet
Houd die jonge matrozen toch bij maij
Dan pas voel ik mij gelukkig en oek zo blaij
Dus lieve vrouwke bleft voar altijd on hun zeij

Moar een tetje later loopt ze terug noar de kaai
Ziezz den boot naderen daarin de baai
En dan fleurt heur gezicht wer helemaal oep
Want wei matrozen staen al oep dek, me ons kepie oep
Moar onze commandant is streng en wij staan in 't gelid
Moar als dan de teugels lossen, gefte ons da just meer pit
Want eenmaal den boot is aangelegd, vliegten we allemaal noar ons Marieke
Die oep de kaai sta te wachten in heur beeldig klieke

En als afgesproken goan al die monden open
Geheven weurd dan het standaard lied
Da zingen wij na en nie subiet

Wij goan oep stap met ons Marieke
Ons vrolijk tierelieke
Ons altijd goe gezind mieke
Dan dansen wij veur heur plezier
En daen drinken wij een goei pint bier
Dan feesten wij tot in den nacht
Tot de volgende opdracht oep ons wacht

Heeeuuuuuuuu!!!!!!

Marco Van Dyck

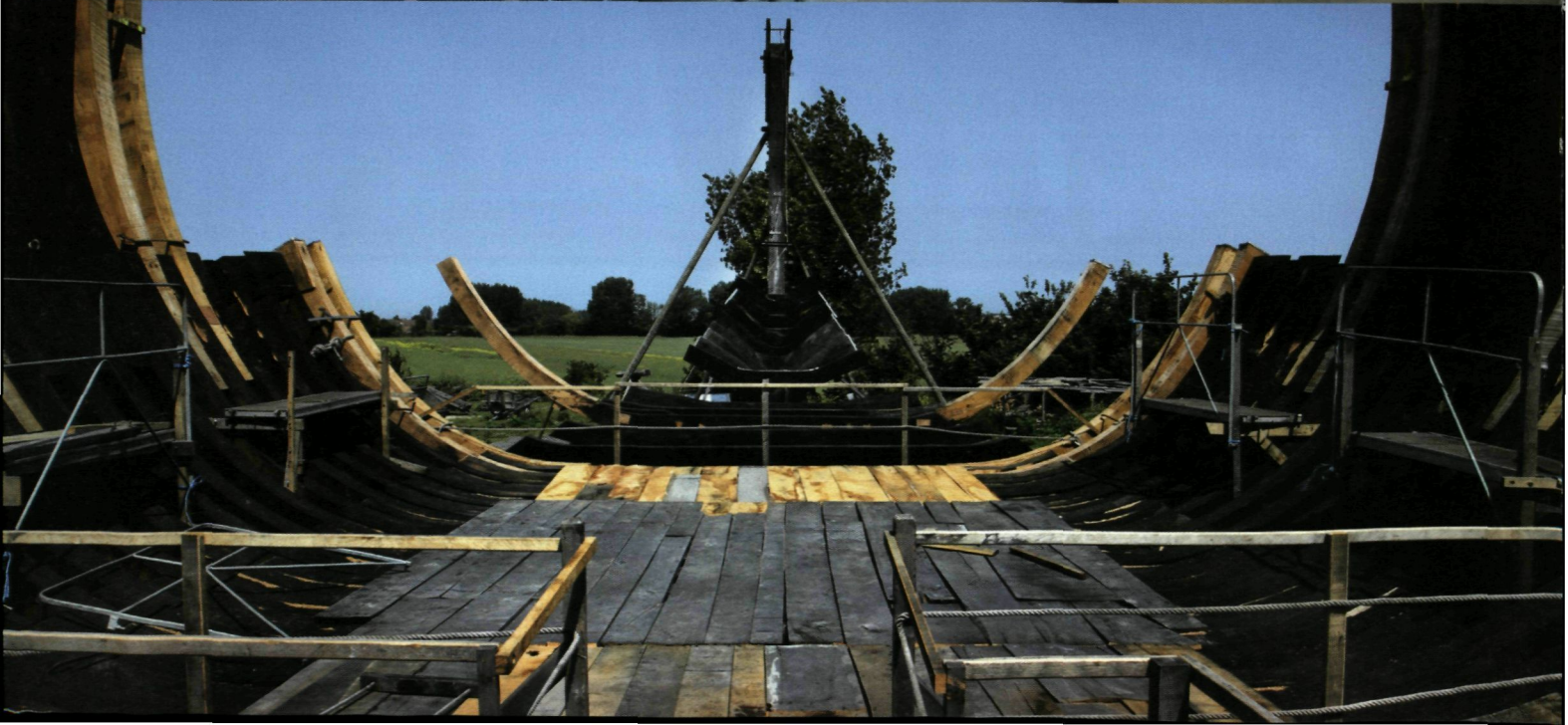
Het leven zoals het is: Varende droom van Jean-Bart in Gravelines

Foto's © Jo Clauwaert

Varende droom van Jean Bart in Gravelines

Op een druilerige dag in april reed ik richting Gravelines en bezocht ik de 'Jean Bart'. Vrijwilligers en stagiairs waren volop bezig met de opbouw. Ik sprak met Christian Cardin en een aantal medewerkers en was onder de indruk van dit maritieme project.

Enkele maanden later, deze keer op een zonnige dag, besluit ik opnieuw richting Gravelines te rijden. Alweer werd ik er stil van: het engagement van vrijwilligers, de 'drive' van deze mensen, is fantastisch.

Hoe het begon

Het project, dat de constructie omvat van een schip van de grote vloot van de marine van Lodewijk XIV, vindt zijn oorsprong in de jaren 1982-1985 wanneer Christian Cardin aan de *Affaires Maritimes de Cherbourg* de vondst meldt van 5 scheepswrakken voor de haven van Saint Vaast la Hougue (Contentin). De wrakken zijn restanten van de vloot van Admiraal Tourville.

De *Direction des Recherches Archéologiques et Sous Marines de Marseille* laat sonderingen uitvoeren waardoor de archeologische waarde van de ontdekking duidelijker wordt. De vondst herbergt een schat aan gegevens over de levensomstandigheden aan boord van een 17e eeuwse oorlogsschip en de architecturale kennis aangaande de bouw van grote schepen in de tijd van de Zonnekoning.

Bij Christian Cardin rijpt dan de idee om een van deze te reconstrueren. Hij richt in 1992 de *Association Tourville* op met als doel de reconstructie van een oorlogsschip van 1e rang van de 17e eeuw en de creatie van een historisch centrum dat zal bestaan uit ambachtshuizen en een informatiecentrum omtrent de zeemacht van Lodewijk XIV.

De site

De site moest een natuurlijke legitimiteit hebben, daarom werd gekeken naar plaatsen waar men in de 17e eeuw zulke schepen bouwde. Onder Lodewijk XIV waren er 5 belangrijke arsenalen: Toulon, Rochefort, Brest, Le Havre en Duinkerke. De kust van Duinkerke was strategisch belangrijk, Engeland en Nederland waren buren. De ingenieurs Vauban en De Combes moesten Duinkerke uitbouwen tot een belangrijke oorlogshaven. Grevelingen (Gravelines) en Sint-Winnoksbergen (Bergues) moesten worden uitgebouwd tot versterkte steden. Economisch moest het concept van de *association* haalbaar zijn. Het zou daarom worden ingeplant in een regio waar tot 300.000 bezoekers kunnen worden aangetrokken. De kust van Duinkerke, gesitueerd dichtbij Engeland, België en Nederland alsook de nabijheid van de metropool Lille, beantwoordde aan deze economische legitimiteit.

De site Tourville in Grevelingen

Gravelines Port Royal is de belangrijkste site van het project en is gelegen in een oude kruittfabriek in het arsenaal men vindt er: het prototype op schaal 1/15e met een lengte van 3,80 m. en een tentoonstelling over zeemacht en kapers onder Lodewijk XIV: deze tentoonstelling behandelt de levensomstandigheden van de kapers in de 17e eeuw, met als voorbeeld Jean Bart. Dan is er ook nog het kanon: een gebeeldhouwde kopie van een kanon uit het arsenaal van Brest. Het zal dienen als gietvorm van de 84 kanonnen waarmee het schip zal bewapend worden.

De gegevens voor de bouw

Tot in de 17e eeuw werd de kennis van scheepsbouwkundige technieken doorgegeven door middel van overlevering; er waren geen plannen of geschriften. Slechts vanaf de 18e eeuw werd er begonnen met het administratief vastleggen van plannen. Er bestaat echter een anoniem en nooit uitgegeven document uit de 17e eeuw, bekend als 'Het Album Van Colbert' waarop men zich kon baseren voor de bouw van het schip. Het Album werd besteld door Colbert, toendertijd minister van de marine, met als doel de bouw van de oorlogsvloot van

Christian Cardin met zijn gemotiveerde ploeg.

Lodewijk XIV te herstructureren en te standaardiseren in alle arsenalen van het koninkrijk. Het Album bestaat uit 50 grote tekeningen die alle stappen beschrijven voor de bouw van een schip van 1e rang.

Het 'Album van Colbert' bevat echter tal van onduidelijkheden en architecturale gebreken waardoor het praktisch niet uitvoerbaar is door hedendaagse scheepsbouwers. Een combinatie van de analyse van de gevonden wrakken in La Hougue, diverse scheepsbouwplannen uit die tijd en het Album van Colbert hebben het echter mogelijk gemaakt om plannen op te stellen.

Een naam

Daar het een replica betreft van een vlaggenschip van de 1e rang uit de vloot van Lodewijk XIV werd besloten om het schip de naam te geven van één van de grootste kapers van zijn vloot: 'Jean Bart of Jan Bart' (°Duinkerke, 21 oktober 1650 - + Duinkerke, 27 april 1702). Hij was een kaper en een groot officier van de Franse marine. Hij beëindigde zijn carrière als commandant van het Eskader van de Noordzee. Een dolfijn, symbool van Duinkerke, wordt het boegbeeld.

Haalbaarheid

In 1997 heeft de association een haalbaarheidsstudie laten uitvoeren. Hieruit is gebleken dat het project leefbaar is. Omdat de vereniging over beperkte financiële middelen beschikt, zal de reconstructie echter zeker 15 à 20 jaar duren. Eenmaal voltooid zal het schip aan de kaai blijven en een nieuwe attractie worden in het historische en vrijetijdspark van Grevelingen. Om het project financieel te ondersteunen ontwikkelde l'Association Tourville onder eigen naam verschillende producten met o.a. 'La Brassée du Jean Bart' (bier), 'La Cuvée du Jean Bart' (wijn), 'La Cuisine du Jean Bart' (artisanale specialiteiten). Deze producten worden door de BVBA 'Tourville Développement'. Op de site zelf en in sommige warenhuizen kan men de producten kopen. Die warenhuizen sluiten de winst ervan integraal door naar de vereniging. Steun is er ook van Heroes 2C. Dat is een Europees partnerschip tussen de Medway Queen Preservation Society in Engeland, de Association Tourville in Frankrijk en De Steenschuit in België.

Isabelle Van Eeghem

L'Association Tourville telt leden uit verschillende Europese landen. Bent u geïnteresseerd? Lid worden kan als sympathisant (10€, 20€ of 30€), actief lid (40€), steunend lid (55€) of donateur (> 55€).

Association Tourville, Route de Calais, 59820 Gravelines, www.tourville.asso.fr.

De maan liet haar lichtstreep achter. Een ijselijke nacht dekte de troebele moerassen, waaruit de grauwe muren van de hoofdburcht van Rijsel oprezen. De mistkoek op het broekland sidderde bij de krijs die aan de burcht ontsnapte. In het flauw kaarslicht van het met drakenmozaïeken betegeld slaapvertrek hielpen de knokige handen van een verschrompeld vrouwje de burchtvrouw een zoon ter wereld werpen. De benige vroedvrouw hield het met samengebalde vuistjes rond zich slagend jong in de hoogte. Ze vestigde er de blik op en las de tekenen op zijn voorhoofd.

Terwijl ze in de vermoede ogen van de moeder keek, orakelde de vroedvrouw: 'De dood zal vinden wie zijn drift beduidt. Vierwerf verminkt zijn hand wat hij begeert. Maar sterven zal ook hij als minnen luidt; ten vijfde maal bij haar die hém bezweert. De maagd wier zang van tover hem verslindt, wint uit zijn ondergang haar rijzend lichten.'

De oude legde het kind aan moeders borst. Het zoog gretig aan de tepel en viel daarna in een vredige slaap. Overmeesterd door een vage angst aanzag de moeder de vrucht van haar schoot. Ontsproot haar vrees uit het voorspelde of vond ze haar oorzaak in de gebeurtenis van vorige nacht? Haar man was door het moeras verzwolgen, nadat hij in de onverhoeds opgetrokken nevelen het spoor bijster raakte.

'Uw man,' sprak hees de zieneres, 'beval me gisteren voor zijn vertrek zijn kind Phinaert te noemen, mocht het een zoon zijn. Hij vertrok in zijn eeuwige sombere dracht. Alsof hij zijn einde voorvoelde, zei hij me dat zijn nazaat het pad naar het onbenoembare Ene verder zetten zou.'

Het oudje slofte weg. Een geheimzinnige stilte betrok de kamer.

Met buitensporige moederliefde verzorgde de burchtvrouw haar kind. Een gebochelde knecht was de enige die haar in haar taken bijstond.

Van huiver doordrongen was echter de toewijding aan haar opgroeiende zoon. Op zijn zevende ontsnapte aan Phinaert nog geen woord. Blicksemend staarde hij zijn moeder vaak aan. Meermaals verwrong een wreed grimassen zijn breedgerande lippen. De burchtvrouw verdrong de angst voor de demonische macht die haar zoonje uitstraalde. Telkens wist ze het grimbecken van haar kind om te tornen tot een breekbare glimlach.

In een ondoordringbare nacht ging Phinaert zijn dertiende levensjaar in. De moeder ontwaakte door een vaag, dreigend rondwaren. De kamerlucht drukte. Onbewogen lag haar zoon met geopende ogen naast haar. Hij luisterde naar de gierende winterwind die onheilspellend over het moeras raasde. Het geraas wervelde naderbij. Verschrikt merkte de moeder dat het geluid aan Phinaerts mond ontsnapte.

De volgende avond zat de burchtvrouw met Phinaert bij kaarslicht aan de stenen tafel in de burchtzaal. Donkere stoppelen haren bedekten zijn kin. Ravenzwarte haren goldfen over zijn schouders. Wolken trokken aan de hemel samen. Ze ontnamen aan het moeras het flauw sterrenschijnsel. Storm zwol aan. De door de vensterkieren binnendringende wind richtte de kaarsvlammen op. Buiten bleven de wolken hangen. De kaarsgloed belichtte een stilleven. Phinaert bewoog de heldrode lippen. Voor het eerst sprak hij tegen zijn moeder, in een taal die slechts aan de meest geslepen geest kon ontspringen.

'Mijn land lag in het vergane rijk van de reuzen,' gromde hij. 'Op een nacht waarin de maansikkel aan de hemel stond, wierpt ge me ter aarde. De goden van de maan gaven me opnieuw gestalte om in de tijd van de mensen mijn levensreis verder te zetten. In duisternis is mijn wandel uitgetekend. Naar het harmonieën spuiend ruim van de Alverzwelger leidt mijn gaan. Daarvoor heb ik te doden wat mijn bloed tot stromen wekt.'

Bevend luisterde de burchtvrouw naar de onbegrepen woorden. Phinaert stond op. De reus begon te zingen. Het wonderlijkste harpspel had de schoonheid van zijn zang niet kunnen evenaren. In weerwil van haar drang om te vluchten, sloop zijn moeder naar hem toe. Ze legde het hoofd tegen zijn borst. Phinaert versteeft. Woedend wierp hij haar tegen de vlakke.

L'enfer ne peut attaquer les païens

Arthur Rimbaud

Phinaert grauwde: 'Uit mijn zicht. Uw liefde is mijn beklemming. Uw kruipen voedt mijn haat. Mijn vaders zaad gutste enkel omwille van het vuur van de daad. Uw hitsig lijf diende enkel tot opvang van zijn woeste uitlaat. Ga en keer hier nimmer weer.'

De burchtvrouw bleef liggen. Bij de haren sleurde hij haar buiten de poorten. In de zomp geworpen, bleef ze achter met de wikkeldende wind. Ze verdween in de moerassen.

Pelgrims die naar de kluizenaar van de verder gelegen heuvels trokken, vingen sindsdien weeklachten in het broekland op. De moeder dwaalde over de moerasgronden, in de hoop een glimp van haar zoon op te vangen.

Vier ommuurde jaren verstreken. De gebrekkige knecht omringde de zwaarmoedige reus met stille zorgen.

Op een winteravond in de verduisterde slotzaal keek Phinaert door het venster. Van op zijn houten zetel zag hij achter het moeras fakkeldragende pelgrims het eikenbos binnengaan. Een vreemd vuur stroomde door zijn leden.

De zaaldeur draaide open. De kreupele knecht hinkte naar de stenen tafel. Hij plantte daarop een brandende kandelaar. De kaarsdrager ontwaarde in het op het verhoog vallend schijnsel twee laarzen van donker bont. Zijn kijkers klommen langs lange mantelpanden. Ze kruisten met robijnen ringen gesierde vingerknoesten die de leuning van het gestoelte omklemden. De knecht slikte. Zijn blik viel op het norse gelaat van Phinaert. Ruig omkleedde zijn baard het aangezicht. Zijn oogopslag loste toorn.

Phinaert verliet zijn zitplaats. Zijn stappen bonkten door de zaal. Vertwijfeld bleef de knecht staan. Phinaert duwde hem opzij, ging naar de stalling, zadelde zijn kittige hengst en draafde over het broekland.

In het bos, aan de rand van het moeras, sprokkelden dorpers op een ochtend hout tussen de door vorst verzilverde bomen. Uit het bosijl steeg een vrouwenkreet. De houtsprokkelaars snelden toe. Ze verkrampden toen ze aankwamen op een ruigte met vermolmdde stamresten. Aan een dode boom met vier overgebleven takken bengelde het lijk van een meisje. Naakt was haar lichaam. Haar zwarte haren verschoven over haar bleke borsten. Bloed koekte rond het gapend gat waar eens haar neus had gestaan.

'Het is de schone Maya,' jammerde een jongeling. 'Kijk, om haar hals hangt het kruis dat ze gister omdeed voordat ze vertrok. De zang van God riep haar naar de heuvel van de kluizenaar, zei ze. Ondanks het verbod van haar broer moet ze heimelijk in de donkerte het godengezang gevolgd zijn. Liefste, zie toch waartoe uw ongehoorzaamheid leidde!'

Verslagen naderde het volk de gehangene.

De vries die de moerassen streek, loste een gesnuut dat kwam en week. Het kille broek waaruit het snikken steeg, vertoonde niets dat op een wezen leek.

De sprokkelaars vergaten in hun angst het lijk. Ze renden naar de bosuitgang. Niemand waagde zich nog in het bos dat sindsdien de naam 'Bos Zonder Genade' droeg. De moerasbewoner Phinaert hechtte zich in de herinnering als de Zwarte Graaf.

Don Fabulist

www.donfabulist.be

'In Klein-Brabant, aan de rechteroever van de Schelde, slingert zich tussen de pittoreske dorpjes een route met plekjes die een naam kregen van een aantal zwaargewichten onder de Belgische muzikanten. Je vindt er de Toots Thielemans Boulevard, de Arno Hintjes Kaai, het Dana Winner Tuinpad, de Wannes Van de Velde Corridor (...)'

Zo begon Ilse Heip, enkele jaren geleden, in ons blad haar mooie reportage over de muzikale route langs de Schelde. De initiatiefnemers (die *by the way* trouwe lezers van ons blad zijn) voegen daar dit jaar de naam van Peter Holvoet-Hanssen aan toe, de man die voor ons de rubriek *De bibliotheek van Neptunus* redigeert. Zijn naam bordje wordt op 28 september in St-Amands opgehangen. Uiteraard zal ons blad daar van de partij zijn. We brengen in ons eerstvolgende nummer overvloedig verslag uit van de festiviteiten. De gebeurtenis leek ons overigens een geschikte gelegenheid te zijn om u in te leiden in het poëtisch oeuvre van Peter Holvoet-Hanssen, een volbloed dichter. Wat bezielt die mens eigenlijk?

De poëzie van Peter Holvoet-Hanssen

Woorden van de warme woordbakker

'Een mens leeft niet van brood alleen.' Jezus Christus heeft het destijds al spetterend verwoord in wat vandaag een *oneliner* heet. Een mens heeft niet alleen het materiële nodig, maar ook het denkbeeldige. Zonder denkbeelden geen verandering, zonder verandering... geen leven.

'Ben je daar weer? Heb je soms heimwee naar het dodelijke sprookje? / Dan zend ik je opnieuw op queeste. Rozenhoedje, wakker worden.'⁽¹⁾

Niet van brood alleen! Vandaar dat er niet alleen bakkers zijn, maar ook producenten van het denkbeeldige, het imaginaire; van al datgene wat bedacht kan worden. Naar analogie met de broodbakkers kunnen we hen woordbakkers noemen.

Zo'n woordbakkers zijn er in alle maten en gewichten *'Fictie is ruimer dan literatuur, het is in het leven veel belangrijker dan literatuur of kunst. (...) Ik denk niet dat er veel mensen zijn die het uithouden zonder fictie; iedereen heeft de behoefte om zijn echte leven aan te vullen met een fictief leven, de een of andere leugen die hij door ik weet niet wat voor mechanisme omzet in waarheid.'*⁽²⁾

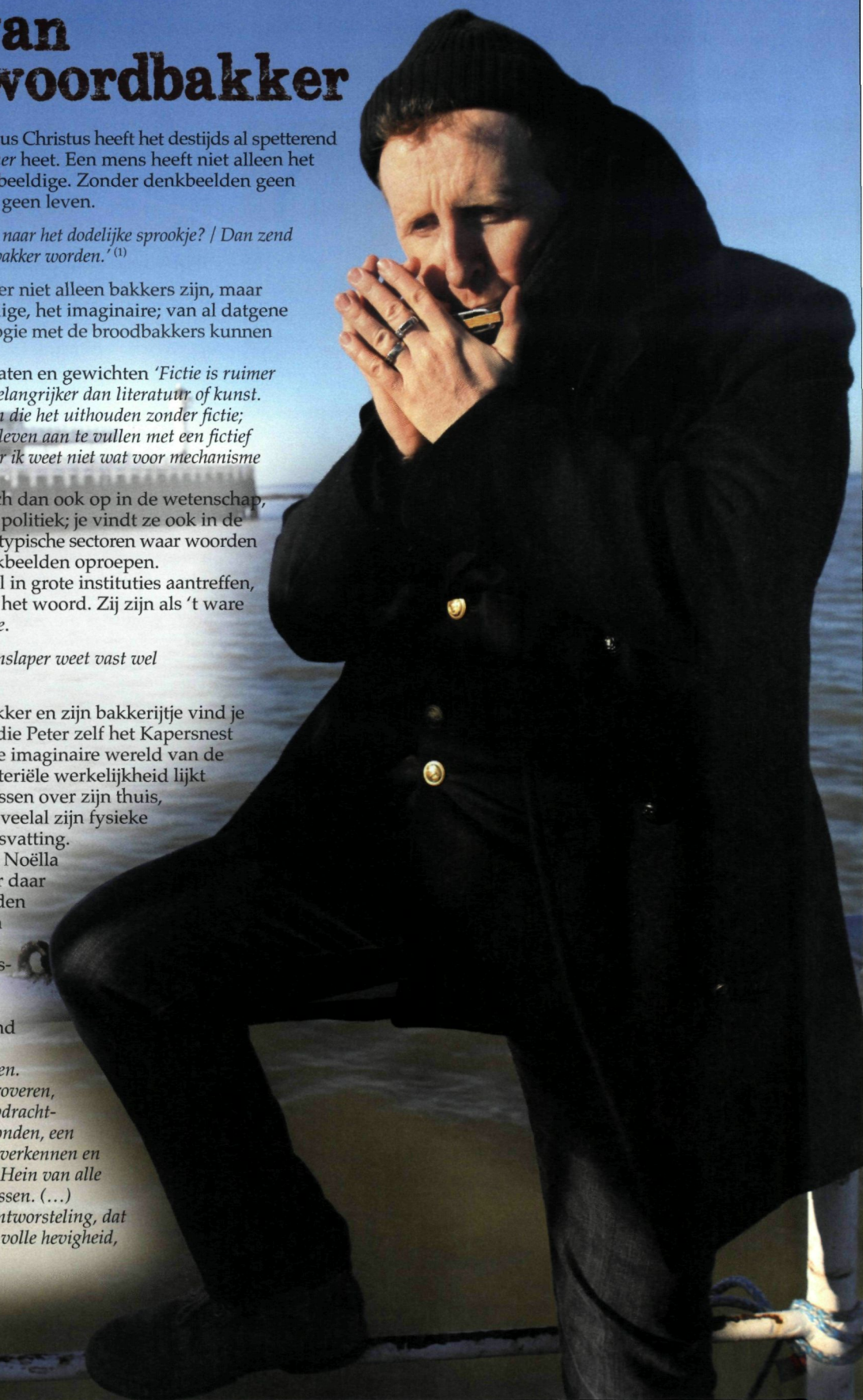
Sommige woordbakkers houden zich dan ook op in de wetenschap, andere in de religie, journalistiek of politiek; je vindt ze ook in de film- en de reclamebusiness. Het zijn typische sectoren waar woorden geproduceerd worden die zo'n denkbeelden oproepen. Naast voornoemden, die we meestal in grote instituties aantreffen, zijn er ook kleine zelfstandigen van het woord. Zij zijn als 't ware de warme bakkers van het *imaginaire*.

'Slaap zacht, doe je ogen toe. / De Zevenslaper weet vast wel 7 wegen naar Timboektoe.'

Holvoet-Hanssen is zo'n warme bakker en zijn bakkerijtje vind je in een uithoek van de taal; uithoek die Peter zelf het Kapersnest noemt. Die naam staat centraal in de imaginaire wereld van de dichter; zo centraal dat hij haast materiële werkelijkheid lijkt te zijn. Wanneer Peter Holvoet-Hanssen over zijn thuis, het Kapersnest, spreekt, denkt men veelal zijn fysieke woonst in Antwerpen. Dit is een misvatting.

De Antwerpse woning van Peter en Noëlla Elpers is geen kapersnest, het ziet er daar niet uit als een kapersnest, de geluiden die je er hoort zijn niet deze van een kapersnest en de keuken geurt daar net als die van de burens. Het Kapersnest dat de dichter bewoont moet je bijgevolg in zijn imaginatie zoeken, net als de woorden die hij al dichtend produceert.

Waarom Kapersnest? *'Dichten is kapen. Kapen is de rijkdommen van de taal veroveren, met instemming van de uiteindelijke opdrachtgever: de lezer. Kapen is ook een kaap rond, een rots omzeilen om nieuwe horizonten te verkennen en nieuwe werelden te ontdekken. De Piet Hein van alle Vlaamse dichters is Peter Holvoet-Hanssen. (...) Vrijheid, zelfbeschikking, verovering, ontworsteling, dat is de zucht van de bewuste mens, en in volle hevigheid, van de dichter.'*⁽³⁾

Wilde woorden

Laat ons de vergelijking met de bakkerijsector even doortrekken, want er zijn nog gelijkenissen: zowel de warme bakkers van het brood als deze van het woord produceren op mensenmaat; ze zijn kleine zelfstandigen; ze kunnen alleen maar overleven door hoge kwaliteit te leveren, ze hebben het niet gemakkelijk, en ja, ze hebben beiden neiging / reden tot klagen.

Er is ook een groot verschil. U weet wat u mag verwachten wanneer u 's morgens uw bakker opzoekt. Als 't goed is, dan zal zijn broodje in niets verschillen van wat u daar al eerder gekocht hebt. Dat is niet het geval bij warme woordbakker Peter. Die stuurt je telkens met iets anders naar huis. De dichter zal boven zijn product misschien wel 'stokbrood' schrijven, maar al lezend (proevend!) zult u constateren dat het danig verschilt van wat u verwacht had.

'ik besta in dit gedicht: de dichter swicht drie schakelaars en ik / zet een stap, ik leef (...)'

doen is om de beweeglijkheid zelf, het permanent onderweg zijn.' (6) Als je er een beetje op doordent, dan valt dat licht te begrijpen, want het voedsel van de geest, het imaginaire, is anders dan het brood van de warme broodbakker, vluchtig, ijl, nauwelijks grijpbaar - nauwelijks te vatten!

'poezelijnen moeten wassen / snorren voor de wereld / niet meer schoon te krijgen / uilen mokken om de maan / drie uur en donker is het licht / slijm van slapeloosheid / oploeven en afvallen.'

In tegenstelling tot de broodbakker die wellicht gewoon boven zijn oven slaapt, woont woordbakker Peter in zijn taal - een plek die hij Kapersnest noemt. Hij beweegt erin en reist ermee naar... waar zijn verbeelding hem leidt. *'Alle denkbare grenzen worden overschreden. In amper een paar regels bereikt de poëtische kaperekapitein moeiteloos alle uithoeken van de wereld: van Vuureiland tot Timboektoe, van Oostende tot Kabool en Kosovo, van het Schotse Kinloch Rannoch tot de Dode Zee of de nulmeridiaan. (...) van vulkanen en de onderwereld stijgt het ik enthousiast op naar sterren en planeten. (...) Ook mythische plaatsen liggen binnen handbereik, en temporele barrières vormen al evenmin een belemmering. Even vlotjes verspringen gedichten naar het legendarische Camelot van Koning Arthur, de onderwereld, de sprookjeswereld van Vrouw Holle en Sneeuwwitje, het Malpertuus waar de middel-eeuwse vos Reinaert zijn snode plannen beraamt, de wolkenstad Nephelokokkugia van de Griekse komedieschrijver Aristophanes (...), maar evenzeer de entourage van hedendaagse kunstenaars en zangers...'* (7)

Op die reizen worden we vergezeld door kaper J. Enterhaeck, ontsnapingskunstenaar Houdini, Reinaert de Vos en tal van andere speelvogels. Maar allemaal zeggen ze ons hetzelfde, zij het op hun eigen manier: een ander leven is mogelijk, een andere wereld is mogelijk! *'Een creatief schrijver is iemand die vanuit een persoonlijke obsessie of overtuiging de werkelijkheid kan vervormen en die zo vervorming zo geloofwaardig weet over te brengen dat de lezer er een objectieve beschrijving in ziet van de werkelijkheid, van de echte wereld.'* (8) O, wat een heerlijke leugen! O, wat een heerlijke waarheid!

Over woorden en daden

Wat is dan die persoonlijke obsessie van Holvoet-Hanssen? Peter zegt daar zelf over: *'Waarom doe ik dat allemaal? Ik moet u misschien ontgoochelen, want ik doe het níét uit sociaal engagement, wel omwille van mijn persoonlijke queeste: een zoektocht om mijn poëzie inhoudelijk en vormelijk voortdurend uit te dagen.'* (9) Maar die persoonlijke queeste ontwikkelt zich niet in een maatschappelijk leeg laboratorium. Zegt Peter: *'Zodra ge publiceert / communiceert zijt ge m.i. politiek bezig.'*

Is dat zo? Wat moeten we ons daarbij dan voorstellen, bij zo'n politieke bezigheid? Sommige woordbakkers hebben daar een

Nochtans zult u Peters waar niet naar het Kapersnest terugbrengen, zeggend dat men zich aldaar bij het inpakken vergist heeft. U weet immers dat het aan u is om te ontdekken waarom dat stokbrood zo heet.

Voor de mens die spreekt, zegt Sartre, zijn de woorden zoals 'huisdieren'. Voor de dichter zijn het dieren in wilde staat. *'Voor de eerste zijn het nuttige afspraken, gereedschappen, die langzaam slijten en die men weggooit als ze ondeugdelijk zijn geworden, voor de laatste zijn het natuurlijke dingen, die op natuurlijke wijze op aarde groeien zoals het gras en de bomen.'* (4) Woorden die in het wild groeien zijn onvoorspelbaar, in tegenstelling tot deze die zich als huisdieren gedragen. Vandaar ook dat het moeilijker is om een gedicht te lezen dan een croissant te eten.

'Gras groeit uit al mijn neusgaten. Wind steekt op / en waait door de drie berken op mijn borst.'

Maar de voldoening is er niet minder om: *'Wát overkomt me dan? Een geluksgevoel, maar niet van het gezapige of weemoedige soort, veeleer: een aansporing om door te gaan. Nieuwe moed - dat is iets wat we allemaal broodnodig hebben nu en dan, en het is waarschijnlijk een van de beste dingen die kunst en literatuur ons kunnen geven.'* (5)

Zee kiezen

Neen, je krijgt het niet voor niets. Alleen al een opsomming van een aantal titels uit de woordbakkerij van Peter plaatst ons voor een moeizaam te beklimmen berg: *Strombolicchio* (1999), *Santander* (2001), *Spinalonga, Navagio* (2008). Wat is me dat allemaal? *De reis naar Inframundo* (2011) waarin hij zijn vorige bundels herschikt, licht gelukkig al een deel van de sluier op. *Inframundo* betekent immers onderwereld. Peter HH neemt ons mee naar een andere wereld. En ja, dat is ook wat hij in zijn vorige bundels deed. *Spinangola* bijvoorbeeld is de naam van een Grieks eiland, *Santander* is een Spaanse havenstad, *Strombolicchio* is een vulkaaneiland...

Dirk De Geest, die zich vakkundig over de poëzie van Peter gebogen heeft, weet dat het deze woordbakker *'eerder dan om het bereiken van een vaste (zelfs fictieve) eindbestemming, vooral te*

onwrikbare mening over: '[W]ij moeten niet alleen in onze fictie onze dromen waar maken. Wij moeten zorgen dat de belofte uit onze visioenen en onze woorden ons dagelijks leven binnenkomt en een objectieve werkelijkheid wordt.'⁽¹⁰⁾ Ja, dat is wel degelijk politiek, zij het van een andere orde dan deze die we daar gewoonlijk onder verstaan: 'Om misverstanden te voorkomen: bij "politiek" denk ik minder aan partijen, parlementen, verkiezingen en regeringen dan aan groepen en mensen die een bestaande orde willen ondergraven of minstens ondervragen, die versteende toestanden willen doen dansen.'⁽¹¹⁾

Is het dat wat Holvoet-Hanssen voor ogen staat? Wil hij versteende toestanden doen dansen? Ik denk het wel. Peter: 'Met een gedicht schep je je eigen wereld, maar m.i. is die tegelijkertijd verbonden met de wereld. Vandaar dat ik ook af en toe met de wereld in verbinding treed, nl. daadwerkelijk met de mensen en andere

dichter(ess)en de baan op ga. Dat is een persoonlijke keuze. Er zijn dichters, zoals Bernard Dewulf die zich veel intiemer opstellen, maar, vergis u niet, ook dat is een politieke daad. Mijn straatlopen heeft echter wel een nadeel. Wie, zoals ik, "street minded" opereert, wordt rap in een hokje gestopt. Mensen vinden dan dat ik niet schrijf "zoals den Bernaar". Ze zien op den duur niet meer dat ik ook veel gedichten geschreven heb die níet op een podium voorgelezen willen worden en best thuis geproefd worden, nippend van een koffie.' We zien Peter wel rondhollen, maar hij is geen militante wereldverbeteraar. Uiteraard niet: 'De symbolische wereld van de literatuur valt niet samen met de beredeneerde wereld van de ideologieën. In tegenstelling tot filosofische of politieke doctrines, is het literaire werk geen abstract conceptueel systeem, maar de creatie van een concrete imaginaire wereld van personages en dingen.'⁽¹²⁾ Dat belet dan weer niet dat Peters wegen die van rondhollende wereldverbeteraars her en der kruisen. Holvoet-Hanssen wordt, zoals elke kunstenaar, 'gevormd door dit onophoudelijk heen en weer gaan van zichzelf naar de anderen, halverwege de schoonheid waar hij niet buiten kan en de gemeenschap waaraan hij zich niet kan onttrekken. Daarom minachten de ware kunstenaars niets; zij dwingen zich te begrijpen in plaats van een oordeel te vellen. En als zij in deze wereld partij moeten kiezen,

kan dat alleen zijn voor een samenleving waarin, naar het grootse woord van Nietzsche, niet meer de rechter zal heersen, maar de schepper, of hij nu arbeider is of intellectueel.'⁽¹³⁾ Het is overigens op zo'n kruispunt dat we Peter Holvoet-Hanssen voor het eerst ontmoet hebben. We hopen dat we hem - onderweg als we allemaal zijn - nog lang tegen 't lijf mogen lopen.

Flor Vandekerckhove • foto's JoC.

- (1) De geciteerde verzen in dit stuk komen alle uit de bundel *De reis naar Inframundo* van Peter Holvoet-Hanssen
- (2) Mario Vargas Llosa, *Een manier om ongeluk te bestrijden*. 1966. Meulenhof A'dam. p.200.
- (3) Lukas De Vos, *De boekanier der Poëzie*. In Peter Holvoet-Hanssen. *Kaapvaart*; 2012. uitgegeven n.a.v. de 62ste Arkprijs van het Vrije Woord. Uitg. A'pen, De vrienden van de Zwarte Panter.
- (4) J.P. Sartre, *Wat is literatuur*. 1968. De Bezige Bij A'dam.
- (5) Joris Note, *Kan literatuur nog dienen voor politieke verandering?* In *De Wereld Morgen*, 27.06.2011.
- (6) Dirk De Geest, *De poëziemagie van Peter Holvoet-Hanssen in Ons Erfdeel* 3/2011, ps 44-53.
- (7) Ib.
- (8) 1966, p.157.
- (9) De citaten waarin Peter Holvoet-Hanssen zelf zijn werk expliciteert komen uit mijn correspondentie met de dichter.
- (10) 1966, p.54.
- (11) Joris Note, *Wonderlijke wapens. Essays over literatuur en politiek*. De Bezige Bij, 2013. p.9.
- (12) Michael Löwy, *Herbetovering van de wereld. Romantische wortels van linkse denkers*. Leuven, 2013. uitg. Socialisme 21, Grenzeloos en Uitgavenfonds Ernest Mandel. p.46.
- (13) Albert Camus, *Rede te Stockholm* (op de uitreiking van de Nobelprijs). 10 december 1957.

Coignez & Van Niel Schuuren

Advocatenkantoor

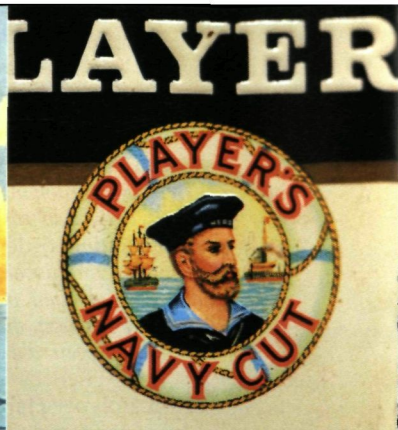
Kantoor
Edgard Gevaertdreef 10
9830 Sint-Martens-Latem

Contact
T: 09 222 55 50
F: 09 244 55 90
M: 0486 17 10 74
svns@glegal.be

OP ZOEK NAAR DE ZEE IN PROCOL HARUM (II)

In vorige aflevering trachtten we een beeld te schetsen van de loopbaan van de Britse band met de vele gezichten, **Procol Harum**, die door één monsterhit voor velen een blinde vlek bleef, al is de band nog immer razend populair in een heel aantal landen, vooral met zijn repertoire van 1967-1977. In superhit *'A Whiter Shade Of Pale'*, machtige song gepend door pianist-zanger **Gary Brooker** met een heerlijke, geheimzinnige en/of veelgelaagde tekst van de *ghost writer* van de groep, **Keith Reid**, is de zee maar bleekjes present, maar er is

ander materiaal, meerbepaald op *'A Salty Dog'*, de derde LP van Procol Harum uit 1969. De hoes gaf het al aan: de hoes-tekening is een ondubbelzinnige verwijzing naar het bekende logo van Engelse tabaksmerk **Navy Player's Cut** (of gewoon **Player's**) Op dat logo zie je het portret van een zeeman in het midden van een reddingsboei. Op de hoes van de plaat is die zeeman iets minder stijlvol. Het gaat dan ook om een zeebonk van de ruwere soort, een onvervalste 'salty dog'! (*)

Het titelnummer werd in diverse landen een behoorlijk groot succes, maar eens te meer niet in de UK. De Britse kritiek was wel uitermate lovend over de tekst, de opbouw van de song, de prestatie van de band, het epische strijkersarrangement, en ga zo maar door... Maar misschien was de song gewoon te 'mooi', te plechtstatig, te lang (hoewel...), te serieus, kortom teveel 'klassieke muziek' om de Britse DJ's ertoe te verleiden hem op hun playlist te zetten (ja, stel je voor, jonge lezers: toen kozen radiomakers nog zélf hun platen, en niet de machts-blokken achter de radiobusiness!), zodat het nummer aan John Public voorbij ging. *'A Salty Dog'* heeft de tand des tijds echter prima doorstaan, precies door zijn tijdloze grandeur. Het gebruik van een groot orkest was de voorbode van wat Procol Harum enkele jaren later (1972) zou klaarstomen (sic!) op hun langspeler *'Live In Concert With The Edmonton Symphony Orchestra'*. Dat werd de grootste commerciële triomf van Procol Harum, en de single hieruit, *'Conquistador'*, profiteerde mee van die belangstelling.

Tot de verbeelding sprekende songs geven gemakkelijk aanleiding tot het ontstaan van allerlei mythes, soms het gevolg van wat de makers in interviews over het ontstaan van het nummer te vertellen hadden, soms vanuit het onstuitbare verlangen om een mooie story nog op te leuken met al dan niet waar gebeurde anekdotes. We hebben het niet gecontroleerd, maar zelfs als het niet (gans) waar is, blijft het een mooi verhaal: toen Brooker de eerste maal de song op piano presenteerde aan drummer **BJ Wilson** (zoals we vorige maal aangaven één der grootste rockdrummers ooit en ook op het nummer *'A Salty Dog'* prominent aanwezig, maar jammerlijk en veel te

AANKOOP
GOUD

AALST

LOUIS D'HAESELEERSTRAAT 4
9300 AALST
0484 20 20 71
OPEN: DIN - ZAT VAN 10U - 12U
EN 13U30 - 18U
GESLOTEN: ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

OOSTENDE

VAN ISEGHEMLAAN 72
8400 OOSTENDE
059 50 67 29
OPEN: DIN - ZAT VAN 10U - 12U30
EN 14U - 18U
GESLOTEN: ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

GRATIS PRIJSOFFERTE

GOUD ♦ DIAMANT ♦ ZILVER

DIRECTE BETALING

ANTIETJE JUWELEN

BRUGGE

DWEERSTRAAT 8
8000 BRUGGE
050 34 02 28
OPEN: MAAN - ZAT VAN 10U - 12U
EN 13U30 - 18U
GESLOTEN: ZON - EN FEESTDAGEN

LOKEREN

MARKT 63
9160 LOKEREN
0486 92 66 30
OPEN: DIN - VRIJ VAN 10U - 12U
EN 14U - 18U
GESLOTEN: ZAT - ZON - MAAN -
EN FEESTDAGEN

BUDDYSGOLD@HOTMAIL.COM
WWW.BUDDYSGOLD.COM

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakelichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvlotten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:

A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02

SKB Life Saving Equipment
Vosseschijnstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

vroeg overleden) zei deze dat het de mooiste song was die hij ooit gehoord had. Op dat moment viel er een zonnestraal op BJ's gezicht, als om die woorden te onderstrepen.

Wat de ik-persoon in 'A Salty Dog' vertelt, is geen afgerond relaas, maar vergeleken met de poëtische, cryptische teksten van de eerdere hits van Procol Harum, blijft schrijver Keith

Procol Harum

Reid ditmaal bij de les. Hij schept klaarblijkelijk genoeg in het opsommen van een heleboel wendingen, oneliners en gezegden die je zo in de mond van een door de wol geverfde zeeroeb legt. Het is uiteraard een geromantiseerd beeld, maar het levert sterke zinnen op. Niet alles heeft evenveel zin en betekenis, maar het klinkt allemaal zo verdomd goed, en niet alleen omdat het Engels zo'n krachtige taal is. Het geheel lees je als uittreksels uit het persoonlijk dagboek van een matroos. De opener is spectaculair. Na het gekrijs van de zeemeeuwen, zingt Brooker begeleid door o.a. het typische fluitje en de bel op achtergrond: 'All hands on deck, we've run afloat, I heard the captain cry' - 'Alle hens aan dek, we zijn lekgeslagen, hoorde ik de kapitein brullen'. Waarom de kok vervangen moet worden, is niet duidelijk, maar die is wel vaker kop van jut.

De eerste strofe onderlijnt het harde leven van wie de zeven zeeën bevaart: 'Across the straits, around the horn, how far can sailors fly?' 'Doorheen de zeestraten, langs Kaap de Goede Hoop,

hoe ver kunnen zeelui vliegen?' Strofe twee bespreekt het eeuwige vertrekken en weer aankomen, dat alles onzeker zoals het leven nu eenmaal is: 'We sailed for parts unknown to man' - 'We voeren waarheen nooit een mans kwam'. Gelukkig is de gids ervaren, het vertrouwen in het 'captain's eye' is groot, en 'Upon the seventh seasick day, we made our port of call' - 'Na zeven dagen ellende bereikten we de haven waar we moesten aanleggen'. Intussen moet de sublieme, evenwichtige productie van de song, monumentaal maar zonder overkill, de luisteraar opgevalen zijn. Het is het werk van de eerste orgelist van de band, Matthew Fisher, die met Procol Harum zo'n moeilijke relatie had (over dat knipperlicht hadden we 't vorige maal eventjes) en die de groep een eerste maal verliet na deze productie.

Na het heerlijke tussenstuk komt het 'moment suprême' dat alle miserie wieder gut macht: 'We fired the guns and burned the mast and rowed from ship to shore. The captain cried, we sailors wept, our tears were tears of joy' - 'We vuurden de kanonnen af, branden de mast af, en gingen met de roeiboort aan land. De kapitein brulde, wij zeelui weenden, maar het waren tranen van vreugde'. De 'ondertekening' in de laatste twee verzen geeft aan dat we inderdaad in een dagboek (logboek) van een zeeman aan het bladeren waren: 'A Salty Dog, the seaman's log, your witness, my own hand'. De spotvogels van zeemeeuwen uit het begin van deze bijna-hymne wuiven ons weer uit...

Vierenveertig jaar geleden hoorden we 'A Salty Dog' voor het eerst en nog altijd krijgen we bij het aanhoren van het lied kippenvol en wellen er tranen op. Tranen van vreugde, om zoveel schoonheid. De zee, wat ze voor een mens betekent, werd zelden zo fraai bezongen. Maar, o jee, er staat nog een zeer intrigerend lied over de zee op de LP 'A Salty Dog', namelijk 'The Wreck Of The Hesperus'. Het klinkt een stuk geheimzinniger, maar dat valt te verklaren doordat het lied verwijst naar het gelijknamige bijzonder dramatische poëtische verhaal van de Amerikaan Henry Wadsworth Longfellow. Maar dat, lieve thalassofielen (*), vertelt Nonkel Toon u volgende maal...

Antoine Légat.

(* Tussen 1968 en 1986 sponsorde John Player het toen erg succesvolle Lotus team in de Formule 1. Eerst kregen de racewagens de rood-witte kleuren van de Gold Leaf (bij ons weten de eerste maal dat reclame de kleur van de racewagen bepaalde), later, met de revolutionaire Lotus 72, het zwart en goud van de John Player Special. Met die kleuren reden o.a. toprijders als Graham Hill, Jochen Rindt, Emerson Fittipaldi, Ronnie Peterson en onze Jacky Ickx. De jonge Ayrton Senna kende vroege successen op de Lotus 98T. We vermelden dit enkel omdat het aansluit bij wat we schreven over 'Gone Fishing' van Chris Rea, waar Lotus en Caterham, beiden (opnieuw) actief in de Formule 1, verrassend genoeg om de hoek kwamen piepen!

(**) Grieks voor 'liefhebbers van de zee'!

BRIEF UIT HET BINNENLAND

HEILIGE PANGASIUS

Bid voor ons

Eind augustus kwamen we op de visserijkaaien opnames maken voor weer een nieuwe visserijfilm, Fish & Run II, als 't ware. Dit wordt een vervolg op de documentaire die we twee jaar geleden draaiden. Waarom komt er een vervolg? Wel, er is al veel veranderd in de visserij in het algemeen en in Oostende in het bijzonder. Er zijn gaten geschoten in de Oostendse Oosteroever; in de stad is de zaal waar de première van de film doorging, cinema Rialto, gesloten; de sloopvergunning voor het Haringkot aan de vismijn is binnen. De hoofdrolspelers in mijn film hebben inmiddels verloren of ze hebben gewonnen. De uitgever van Het Vrije Visserijblad is grijsler geworden. Hans, die een vissersschip gekocht had, heeft nu ook een winkel geopend, de Aperio Fish Palace, en verkoopt de vis van dat schip nu in zijn eigen winkel. Schipper Marnix Verleene is geen reder meer en werkt nu als matroos op grotere schepen...

Genoeg nieuws om het vuur nog eens in de kaai te steken, denkt een mens dan. En je nodigt wat anderen uit: Johan Smalle (één van de mensen achter het comité Oosteroever); de burgemeester van Oostende; de Nieuwpoortse vishandelaar Romeo Rau, de visser in spe Jason en reder Steve Savels...

Bovenal maak je je zorgen, want kijk: de vis is niks meer waard. Je krijgt er geen rotte cent meer voor. Je neemt een interview af van een mens die na zeven dagen zee terug thuis komt met ongeveer 15 ton schone vis. Na verkoop op de veiling moet hij aan zijn zeereis toelagen. En je ontmoet er nog: overal hetzelfde verhaal. De vis gaat geen geld meer en wij verzuipen. De visbestanden zijn er wel iets beter aan toe. Moeder natuur gaat er op vooruit en de mens crepeert.

En dan hoor je dat iedereen daar zijn mening over heeft. Wij, Belgen, wij zijn geen Fransen. Wij eten liever zalm dan onze eigen Noordzeevis. Slechts vijftien procent van wat de Belgische

vissers aanbrengen gaat als een normale vis, met vinnen, kop en staart, naar de consument. De rest gaat naar de diepvries, de paneermolen, wordt in smakeloze kroketten gedraaid, in fishsticks, gefileerd en overdadig gekruid, in vismeel. Dat komt doordat de consument geen tijd meer heeft om te eten. En als we het dan toch moeten doen dan hebben we geen goesting om daar nog graten uit weg te halen.

Als we vis eten, dan eten we haasjes. Tot in de jaren negentig waren die haasjes alleen toepasselijk voor varkens: een varkenshaasje. Later kwam er een lamhaasje. Dan een kabeljauwhaasje. De rest is voor de vuilbak.

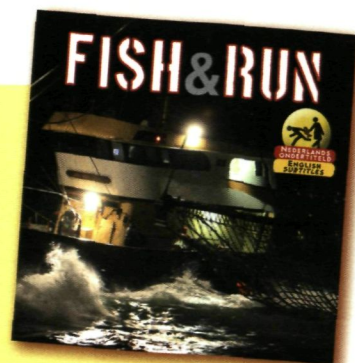
Ik raak een beetje psychedelisch verward als ik Johan Van de Steene, de baas van de vismijn, tegenkom: 'Vissen is als jagen. Er zitten nu meer hazen in de zee, maar de prijs van de hazen is gezakt.' Weeral haasjes!

En bovenal hebben we allen één gemeenschappelijk vijand: de pangasius. Een vis die ideaal is voor de supermarkt, voor sticks en voor kroketten! Op de visserijkaaien laaien de emoties hoog op als de heilige Pangasius passeert: 'Strontvissen.' 'Pangasius is dat een vis? Ik zou je moeten vermoorden.' Deze witte, smakeloze vis is ideaal als je enkel saus wil proeven. Hij beconcurrert onze pladijs, en wij, Belgen, kunnen daar, ondanks de promotiecampagnes met vissen van het jaar, vissen van de maand en vissen van de dag, niet tegen op. Onze vissers verdienen niks meer en de Vietnamezen die de pangasius kweken krijgen evenmin wat ze verdienen. Doffe ellende op wereldvlak is het dus en er is niemand die beweegt. Onze vissers blijven vissen, onze handelaars blijven verkopen. We dronken een glas, we deden een plas en alles bleef verder zoals het al was. Maar dat alles heeft me wel geraakt. Het heeft me zo erg geraakt dat ik die tweede documentaire over vis scherp wil maken.

Daarvoor reken ik op de mensen. Ken je iets af van visserij, werk je als visser of als reder, wil je visser worden, en heb je iets te zeggen: mail mij! Wil je het project mee steunen (we hebben tot nu toe maar de helft van de nodige productiecenten binnen), stort dan je centen op de rekening van Climaxi: Climaxi vzw, Groenlaan 39 9550 Herzele. Rekeningnummer BE40 0016 3236 1163

Filip De Bodt
fillip@climaxi.org

De film Fish and Run is nog altijd te verkrijgen. Schrijf 12 € (verzending in) over op rekr. BE40 0016 3236 1163 van Climaxi Groenlaan 39 Herzele. Wie meer info wenst, neemt contact op met filip.de.bodt@skynet.be.

Zeevissersfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

We spraken met Kloot Krabbenpoot

Een echt visinterview is het deze keer niet, maar onze gast is bij de vissers zeker geen onbekende, en we halen hem even goed uit zee, dus is hij wel op z'n plaats in dit blad waar we regelmatig een vis aan het woord laten. We spraken met Kloot Krabbenpoot.

HvVB: Welkom Kloot.

KLOOT: Hoho, Claude zult u bedoelen. Kloot slaat meer op wat jij in je broek draagt en daar wens ik geenszins mee geassocieerd te worden.

HvVB: Sorry, maar zo had ik je naam doorgekregen van m'n contactpersoon. Toegegeven, hij is een flamingant, al heet hij dan Frans (!)

KLOOT: Ah, Frans, dat is tenminste een mooie taal. In die taal komt m'n naam mooi uit de verf: Claude.

HvVB: Ben je er ook zo'n gast die Frans spreekt om chic voor de dag te komen? M'n nicht werkt op de Lippenslaan te Knokke, in een kledingzaak, en daar is dat dagelijkse kost. De klanten spreken daar onderling Nederlands, maar als ze bediend worden moet het opeens in het Frans.

KLOOT: Wellicht ook nog krakkemikkig Frans?

HvVB: Veelal wel. Maar het zal nog altijd beter zijn dan het mijne. Destijds kregen we aan de visserijschool een uur Frans per week, wel van een knappe juffrouw, maar genoeg is dat niet om in die taal te kunnen converseren. Al trek ik er wel m'n plan. Als je aanlandt in Franse havens spreken de leveranciers daar zelden Engels en dan is het behelpen 'dans Française avec trop cheuveux'.

KLOOT: Mmmm, je zou toch best nog wat bijlessen volgen. Liefst weer van een knappe deerne, maar dan wel een alleenstaande deze keer, dit in verband met je huidige gezinsituatie. En volg intussen ook nog wat Nederlandse lessen, de redactie zal dat wellicht toejuichen.

HvVB: Goed idee, maar laten we het wat over jullie hebben.

KLOOT: Oké, begrijp jij dat mensen meer surimi krab eten in plaats van zich tot ons te wenden, ons, de heerlijke, lichte krabbenpoten?

HvVB: Dat is hetzelfde verhaal als dat van de kweekvis hé, 't is goedkoper en vooral gemakkelijker.

KLOOT: Wie voor die brol kiest heeft nog nooit the real thing geproefd. Wat vers gekookte poten (zoals de vissers dat meestal ingekort zeggen) met wat verse mayonaise, een broodje. Hoogstaande culinaire top!

HvVB: Ja, maar de meesten weten al niet hoe ze poten moeten koken. Die vervolgens ook nog eens los maken, dat is al helemaal een brug te ver.

KLOOT: Ach, je onderschat de mensen. Gewoon wat zee-water, of vers gezouten water, in een pot, cayennepeper, wat laurierblaadjes. Eens het kookt, de poten erin en zo'n 10 a 15 minuten laten gaar worden. Dan uit de pot, afkoelen, klopje op de poten en uitpeuteren. De eerste keren zullen er nog wat stukjes poot inzitten, maar al doende leert men.

HvVB: Dat laat me denken aan vroegere tijden. M'n pa bracht dan poten mee naar huis, kookte ze en klopte ze los, en dan stond het vergiet met poten me op te wachten om ze los te maken.

KLOOT: Zonder brokjes wellicht?

HvVB: Wel, na verloop van tijd verminderde het toch. Eens had ik mijn vader beloofd dat ik hem 20 frank – ja, 't is lang geleden – zou geven per restbrokje dat hij nog kon vinden. Laat me zeggen dat ik daarna heel wat misvieringen voor niks gedaan heb.

KLOOT: ???

HvVB: Destijds kreeg ik mijn zondagsgeld (20 frank) alleen maar als ik eerst naar de mis geweest was.

KLOOT: Hahaha, tegenwoordig is het nog altijd zo, ze moeten de mensen betalen om naar de kerk te gaan of er komt geen mens meer.

HvVB: Amen

*Interview Chris Meyers
tekening Jo Clauwaert*

Een praatje bij een plaatje

Jo Clauwaert, bijgenaamd de Flitsmatroos, is onze huisfotograaf en grafisch vormgever. Zijn foto's, tekeningen en schilderijen illustreerden al talloze artikels in Het Vrije Visserijblad. De Flitsmatroos kiest elke maand een foto uit zijn collectie en daar schrijft onze columnist Joris De Voogt een tekst bij. Deze keer hebben de twee dartele jongelui de rollen omgedraaid. Joris bezorgde een foto die hij nam in het vissersstadje Étapes aan de Opaalkust. De Flitsmatroos ging prompt aan de computer zitten en ontpopte zich tot Klaviermatroos.

Boten op het land

Boten op het land zijn eigenlijk een beetje triest. Boten horen te varen en te dobberen. Anderzijds blijven ze de fantasie en verhalen uitlokken, soms ook dromen en boeken. Welke bemanning heeft met dit schip gevaren? Waren ze allemaal terug thuis voor de geboorte van hun kinderen? Welke liefdesbrieven zijn hier geschreven?

Het schip als monument van noeste arbeid. Zoals het paard onder de cowboy. Paarden en boten hebben een wispelturige ziel. Ze brengen mensen onderweg, horizon na horizon, alsof de wereld een hobbelig vlak is.

Niet alle paarden worden geslacht. Sommigen wordt een rustige oude dag gegund. Ze grazen zich een weg naar het einde van dat hobbelig vlak. Soms worden ze gestreeld door kinderen met een zak oud brood als beloning, onder het waakzaam oog van een ouder of grootouder. Ik zie de paardenvissers uit Oostduinkerke nog niet aan tafel schuiven met een paardenbiefstuk op hun bord. Een ware nachtmerrie!

Ik geef altijd een tedere klopp aan een schip, met een welgemeende "Well done". Schepen staan over bijna de gehele kustlijn, over de landsgrenzen heen. Dichter bij huis onder andere in Koksijde, Oostende, Heist en Zeebrugge (nee, ik bedoel niet die duikboot). Laatst toonde Rudy Beuckels mij de N86, de Surcouf. Dat "beestje" stond te verkommeren en weg te kwijnen. Samen met Rudy begon ik te fantaseren. We stelden ons de vraag: "Waarom kan dit geen tijdelijk verblijf zijn voor schrijvende, componerende, dichtende, tekenende of schilderende mensen?"

Op zo'n boot verblijven als een soort artist zonder statuut in residence. Een reis maken tegen het witte vlak met letters, zinnen, strepen en vlakken. Of riedels, want het statuut van muzikanten is immers net hetzelfde als dat van vissers. Dat vertelde Johan Verminnen mij ooit nadat hij Zamu, de vereniging voor zangers en muzikanten had opgericht.

De stad Nieuwpoort zou zo een invulling kunnen geven aan de leegstaande delen van de vismijn. Ik droom me zo'n collectie kunstenaars op boten bij mekaar. Overdag creatief en 's nachts op de lappen. Of andersom. Schrijven en schilderen als bezetenen. Elkaar stimuleren en daarna bier drinken, rechtstreeks uit het flesje zoals de vissers en de cowboys. Zou er gerookt mogen worden op een drijvend café? Kaaien doen me steeds denken aan Route 66; beetje desolaat maar wel met overal geschiedenis en "brol" aan de muur van het plaatse-lijke Bagdad Café. En in de jukebox de wereldsong van Bruno Deneckere: "I'm the captain of my ship".

Jo Clauwaert

PARKETVANDENBERGHE

massief :
nieuw en renovatie

Grijspeerdstraat 52
8830 GITS
0485/760 764
info@parketvandenbergh.be

specialiteit :
renovatie oude **VISGRAAT** parketten
ook **VERSE VIS** graat

I ♥ PARKET

BOEKEN

Rotterdamse Lloyd

Onlangs verscheen bij Walburg Pers 'Rotterdamse Lloyd. Schepen van 'De Lloyd' in beeld'. Ronald van Rikxvoort en Nico Guns tekenden als auteurs. De geschiedenis van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd blijft intrigeren. Ook al bestaat de rederij als zodanig niet meer, toch hebben veel mensen nog steeds grote belangstelling voor wat er onder de directie van 'de heeren Ruys' in Rotterdam en op diverse plaatsen elders ter wereld allemaal werd gepresteerd. Die interesse is niet zo verwonderlijk, want het was een krachtig 'familiebedrijf' met een fascinerende, langdurige historie en met tal van prachtige, gevarieerde schepen. De 'mail- en cargobooten' van de Rotterdamsche Lloyd en later de vracht- en passagiersschepen van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd hadden weliswaar een ietwat grijze uitstraling door hun rompbeschildering. Evenwel, het fris contrasterende wit-zwart-rose van hun opbouw, schoorsteen en masten, alsmede het dapper wapperende rood-wit-blauw van hun blokjesvlag, en voorts hun kleurrijke maritieme belevissen maakten veel goed. Daarom zijn zij nog steeds dankbare onderwerpen om te schilderen en te beschrijven.

Dit boek gaat over veertig van die interessante schepen uit de boeiende historie van de (Koninklijke) Rotterdamse Lloyd (K)RL. Zij zijn als Lloyd-representanten gelijkmatig over de gehele geschiedenislijn van de rederij(en) verspreid. Aan de hand van veertig momentopnamen in aquarel-vorm en even zovele beknopte scheepsbiografieën vormen zij samen een kleurrijke Lloyd-vlootshow. En tussen de regels door komt er ook nog heel wat rederijgeschiedenis aan de orde. Een echte aanrader voor elke shiplover!

"Rotterdamse Lloyd"

(ISBN 978-90-5730-887-1) telt 91 pagina's en werd als hardback uitgegeven, en kost 24.95 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Postbus 4159, 7200BD Zutphen. Tel. +32(0)575.510522, Fax +31(0)575.542289. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

Oorlog Op Zee

Eind dit jaar start de viering van de honderdste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog. Gedurende vier jaar wordt wereldwijd aandacht besteed aan dit onvergetelijke wapenfeit. Talrijk zijn dan ook de geplande herdenkingsplechtigheden, tentoonstellingen, evenementen en publicaties. Bij deze laatste behoort "14 18 Op Zee. Belgische schepen en zee-lui tijdens de Grote Oorlog", geschreven door Freddy Philips. We gaven al eerder aandacht aan het boek, maar omdat we ook in deze rubriek volledigheid nastreven, brengen we het hier nogmaals voor het zoeklicht.

Honderden, misschien wel duizenden

publicaties hebben de Eerste Wereldoorlog tot onderwerp. In Vlaanderen werd bijzonder hard gevochten en kon de vijand een halt worden toegevoerd aan de IJzer. Hierover vloede in de geschiedenisboeken al heel wat inkt. Minder is het geweten dat de Duitsers in Brugge een hypermoderne onderzeebootbasis runden, wat aanleiding gaf tot de aanval op Zeebrugge en Oostende door de Royal Navy op 23 april 1918. Weinig gekend is ook de rol van de Belgische koopvaardij- en vissersvloot in de Eerste Wereldoorlog. Het boek van Freddy Philips brengt daar nu verandering in.

"14 18 Op Zee" vertelt het vaak onbekende verhaal van de Belgische schepen en zee-lui tijdens de Grote Oorlog. Het is een boeiend en gedetailleerd relaas van de wedervaren van de Belgische mailboten, school- en koopvaardij-schepen. Ook de heldendaden van de vissersgemeenschap en de rol van de havens en de binnenwateren komen uitgebreid aan bod. Naast de algemene politieke en economische situatie rond de Eerste Wereldoorlog, wordt ook aandacht besteed aan de gebeurtenissen in Belgisch Congo. Dit uitvoerig gedocumenteerd en geïllustreerd boek is de neerslag van jarenlang onderzoekswerk en de nauwkeurige verzameling van gegevens. Het is het ultieme naslagwerk voor al wie geboeid is door de Grote Oorlog en het maritieme verleden. Een echte aanrader!

"14 18 Op Zee. Belgische schepen en zee-lui tijdens de Grote Oorlog"

(ISBN 9 789401 405287), werd als softback uitgegeven, telt 206 pagina's en kost 29.99 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeverij Lannoo, Kasteelstraat 97, B 8700 Tielt. Tel +32(0)51/42.42.11, Fax +32(0)51/40.11.52, website www.lannoo.com.

Reisgids

Nog bij de uitgeverij Lannoo verscheen zopas '100x Zuidoost-Engeland', een reisgids waarin journalist Dirk Musschoot, sinds decennia een bewonderaar en bezoeker van Engeland, de lezer meeneemt naar zijn honderd favoriete bestemmingen in de regio's in het Zuidoosten (Kent, Sussex, Hampshire en Surrey) van Engeland en hen ruim voorziet van logeertips en adresjes om lekker te eten en te drinken. Wie met de tips van Dirk Musschoot aan de slag wil, vindt in P&O Ferries een uitgelezen partner. P&O Ferries verzekert, met vijf ferry's, 23 overtochten (enkele reis) per dag op de Kanaalroute tussen Calais en Dover. Onder de schepen op deze route bevinden zich de twee grootste en nieuwste op het Kanaal, de 'Spirit of Britain' (sinds 2011) en de 'Spirit of France' (sinds 2012).

Alle ferry's hebben winkels aan boord, restaurants (à la carte en self service), bars, lounges en kinderspeelruimtes. Voor wie de overtocht het liefst in alle rust en comfort maakt, is er de Club Class waar begrepen in de prijs een glas bubbels, koffie, thee en frisdranken worden geserveerd. Voor wie graag het eerst aan boord rijdt (en het eerst van boord) is er de formule 'priority'.

Na een overtocht van slechte anderhalf uur ben je aan de overkant, klaar om het zuidoosten van Engeland te ontdekken. Je kunt er naartoe voor een daguitstap, een minitrip (tijdens een (lang) weekend bijvoorbeeld), of zelfs voor een heuse vakantie. Een unieke kans om een trip met een ferryovertocht een maritiem tintje te geven. Trouwens, men zal het in de gids vinden, Zuidoost Engeland heeft heel wat maritiems te bieden.

"100 x Zuidoost Engeland"

(ISBN 9 789401 406413), werd als softback uitgegeven, telt 269 pagina's en kost 17.99 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeverij Lannoo, Kasteelstraat 97, B 8700 Tielt. Tel +32(0)51/42.42.11, Fax +32(0)51/40.11.52, website www.lannoo.com.

Cruisen op de Middellandse Zee

Bij de Belgische uitgeverij Lannoo verscheen recent ook nog 'Cruisen op de Middellandse Zee'. Het betreft de allereerste Nederlandstalige Michelingids over dat onderwerp.

Deze gids beschrijft een zestigtal aanlegplaatsen, verspreid over de prachtige westelijke en oostelijke kusten van de Middellandse Zee. De handige gids, uitgegeven op klein formaat, moet de beperkte tijd van de cruisevanger in de aanloophavens maximaliseren. Waarom zou u gewoon aan boord blijven? Met de gids ontdekt u de mooiste steden en bezienswaardigheden in de buurt van de plaatsen waar u aanmeert. Het boekje staat garant voor de mooiste bestemmingen voor een boeiende excursie vanuit 58 havens aan de Middellandse Zee. Deze gids biedt een handig adresboekje voor elke aanmeerplek: hoe komt u er? Waar gaat u eten of een glas drinken? Welke souvenirs neemt u mee naar huis? Het werkje biedt verder handige stadsplattegronden op basis van de beproefde Michelincartografie. Kortom, alle praktische informatie die u nodig heeft om uw reis voor te bereiden. Plant u een cruise op de Middellandse Zee? Wel, dan mag deze gids zeker niet in uw bagage ontbreken!

"Cruisen op de Middellandse Zee" (ISBN 9 789401 406024), werd als softback op klein vestzakformaat uitgegeven, telt 303 pagina's en kost 16.99 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeverij Lannoo, Kasteelstraat 97, B 8700 Tielt. Tel +32(0)51/42.42.11, Fax +32(0)51/40.11.52. Meer info op www.lannoo.com en www.ViaMichelin.nl.

Scheepvaart 2012

Bij Uitgeversmaatschappij De Alk verscheen onlangs de recentste editie van het jaarboek "Scheepvaart 2012". Het werd samengesteld door G.J. De Boer.

Het boek biedt een diepgaand overzicht van alles wat reilt en zeilt in de scheepvaartsector in de lage landen. Na een grondige evaluatie en overzicht van de toestand van het internationale scheepvaartgebeuren als inleiding, bespreekt het boek rederijen, scheepswerven, en de maritieme sector van Nederland, België en Luxemburg gesitueerd in een internationaal kader. Ook de marine komt aan bod. Het boek geeft een compleet overzicht van alle schepen van Nederlandse, Belgische en Luxemburgse rederijen en alle hierover beschikbare gegevens. Bovendien is het boek geïllustreerd met talrijke mooie keurenfoto's. Ook dit jaar werd het boek op A4-formaat uitgegeven. Net als de vorige uitgaven bevat "Scheepvaart 2012" een schat aan informatie waardoor een dikke aanrader voor iedereen die hoe dan ook maar iets met 'onze' scheepvaart te maken heeft.

"Scheepvaart 2012" (ISBN 978-90-6013-329-3) telt 536 pagina's en werd als softback uitgegeven. Het boek kost 49.90 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeverij De Alk, Postbus 9006, 1800 GA Alkmaar. Tel. +32(0)72-5113965, www.alk.nl. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

100!

De Belgische visserijvloot (100)

In januari 2005 startten we met de rubriek 'De Belgische visserijvloot' waarbij we maandelijks drie foto's en een beknopte historiek van de vaartuigen publiceerden. Met 111 steekkaarten van vissersvaartuigen hadden we zowat de hele varende vloot gehad. Door de goede respons op deze rubriek gingen we er nadien mee door. Sinds februari 2008 gaan we stapvoets terug in de tijd en brengen we de vaartuigen die inmiddels uit de vloot verdwenen zijn. Deze aanpak, die gepaard gaat met het nodige onderzoekwerk, leverde voldoende vaartuigen op om tot vandaag in HVB telkens een bladzijde te vullen.

Voor de juiste gegevens baseren we ons op de oudere Officiële Lijst der Belgische Vissersvaartuigen. Ook andere bronnen en archieven worden geraadpleegd om de exacte gegevens over de vaartuigen en de opeenvolgende eigenaars te vinden. (Louis Vande Castele)

O 202 PELAGUS

Lengte: 35,47 m
 Breedte: 7,08 m
 Tonnage: 234,60 bruto
 Bouwjaar: 1965 staal
 Werf: R Panesi, Oostende
 Motor: Lister Blackstone 1963
 Vermogen: 660 pk
 Eigenaars.
 NV Boels (1965)
 1971: rederij in faling.
 NV Masabielle (A Vieren) (1971)
 Op 21.01.1982 werd het vaartuig geschrapt uit de officiële lijst der vissersschepen
 Vergaan op de klippen van Vestman-naeyjar eilanden (IJsland).
 Zijn gebleven: 2 bemanningsleden en 2 redders.
 (Eigen foto)

Foto collectie LVC

04 03 1977

Z 574 NAUTILUS

Lengte: 22,07 m
 Breedte: 6,20 m
 Tonnage: 9,67 bruto
 Bouwjaar: 1965
 Werf: De Graeve, Zeebrugge
 Motor: MaK 1965
 Vermogen: 330 pk
 Eigenaars.
 Kamiel Beernaert (1965)
 Robert Beernaert (1978)
 Op 10.01.1982 werd het vaartuig geschrapt uit de officiële lijst der vissersschepen
 Het vaartuig is vergaan. De volledige bemanning is gered.
 (Foto verzameling Louis Vande Castele)

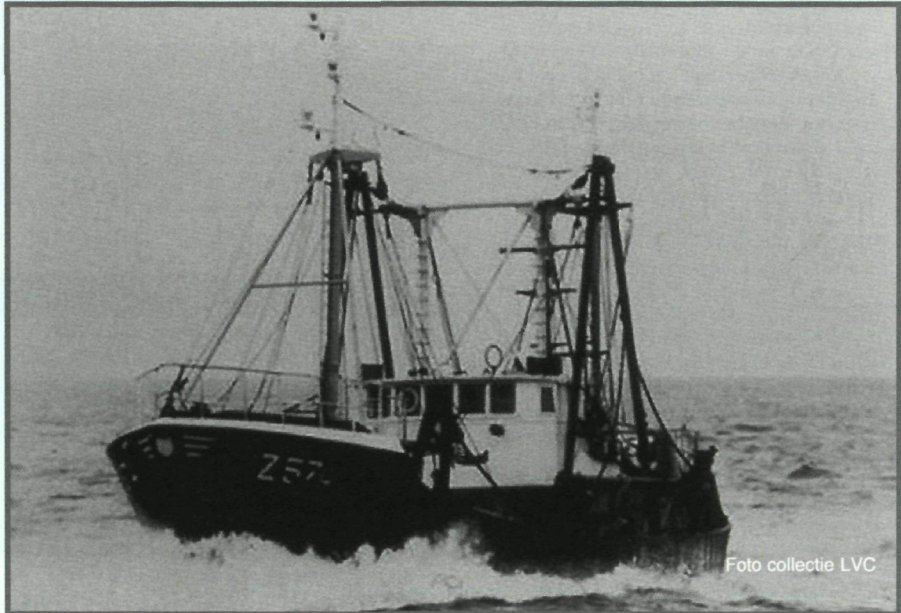

Foto collectie LVC

Z 600 ADHESIRE

Lengte: 22,90 m
 Breedte: 5,85 m
 Tonnage: 76,68 bruto ton
 Bouwjaar: 1963, staal
 Werf: Holland Launch NV /A Hoek en Zn Urk.
 Motor: Kromhout 1964
 Vermogen: 250 pk
 Eigenaars.
 Arthur en Gerard Vantorre (1964)
 Gerard Vantorre en Hubert Snauwaert (1971)
 Marcel Debuck en Hubert Snauwaert (1972)
 Marcel Debuck (1973)
 Walter Witgeers (1978)
 1981: faling der rederij.
 16.12.1981 werd het vaartuig geschrapt uit de officiële lijst der vissersschepen.
 Het vaartuig kwam na de verkoop terecht in Nederland.
 (Foto via internet)

VEEL PAPIER, WEINIG CHOCOLA

Chris Prut Meyers is visser op de Z 90. Visserijschool liep hij in Heist waar hij ook woont. Intussen woont hij apart en wordt er aan een scheiding in onderlinge overeenkomst gewerkt. Hoe kijkt hij tegen de echtscheiding aan? Hij zegt daar zelf over: 'Als visser weet ik dat er ook nog andere vis zweemt.' En dan mogen we veronderstellen dat hij nu een eindje gaat 'spetteren' en hem elders 'wegzetten'.

De jongste maanden had hij trouwens veel steun aan z'n CD's van Buddy Guy. Deze bezingt de blues, maar heeft ook prachtige tracks die als paringdans dienstig kunnen zijn.

Als het gras elders groener is, dan is 't omdat 't daar meer regent

Op het moment van dit schrijven ligt de Golfperiode voor ons achter de rug. Ons tongquotum is op, dus hebben we daar geen zaken meer. We waren zuinig op de tong en visten op kwaliteit, waardoor ons quotum trager opgebruikt werd.

Ook arriveerden we daar iets later dan andere collega's.

Als kers op de taart kregen degenen die in de Golf achterbleven nog enige tongquota bij, wat dan weer wrevel veroorzaakte bij degenen die daar al weg waren.

Die bijkomende vangstrechten kwamen er doordat er in Zeebrugge al vele maanden een grote bokker tegen de kaai ligt, en diens quota anders verloren zouden gegaan zijn. Dat grote boomkorvaartuig is te koop aan een zacht 'zeeprijsje', maar niemand lijkt geïnteresseerd. De slechte situatie in de visserij en de lage visprijzen maken dat het mooie schip daar blijft liggen.

De consument zal het niet merken, maar de vissers krijgen erbarmelijk weinig voor hun vangsten. Er gaan al stemmen op om onze vis zelf te verkopen en dure tussenschakels te vermijden. Er wordt gedacht aan een vistrap, zoals die in de Oostendse kustvisserij bestaat. Zo zouden zowel de visser als de consument hun voordeel kunnen halen. Of misschien moet er nog eens een protestactie komen. Maar dat moet dan wel samen met de Nederlanders gebeuren, en moet ook wel iedereen eraan deelnemen.

Dat laatste zeg ik omdat ik me een vorige actiedag herinner. Terwijl wij op de bus stapten om in Brussel te protesteren was er naast ons een vaartuig dat varensklaar gemaakt werd. Terwijl de enen op de barricaden gingen staan, probeerden de anderen uit hun afwezigheid een slaatje te slaan. Zo werkt het natuurlijk niet.

Genoeg oproerpraat want ik zou niet liever willen dat we allen gewoon kunnen varen en vissen, maar natuurlijk niet aan weggeefprijzen. Zeker niet met d' Oost voor de boeg waar we heel wat schol zullen mogen (lees: moeten) vangen, een vis waarvoor we echt te weinig betaald worden.

Niettegenstaande onze rood gestipte vriend *Vis van het Jaar* is zag ik op Rock Werchter geen grote VLAM-stand waar deze lekkere vis werd aangeboden aan een goedkopere prijs dan de junkfood en andere vettigheden. Met de armzalige prijzen van nu kon dat zeker geen probleem zijn. Al zijn dat natuurlijk vijgen na Pasen, en een herhaling van wat ik vorig jaar al gezegd had.

Wat valt er nog te melden? Ik ben niet langer reserveschipper. Echt gelukkig was ik op de brug niet. Ik werd het pas als we weer aangemeerd lagen en nog meer als m'n pree werd gestort. Maar het is, zoals ze zeggen: geld maakt niet gelukkig. Dat heeft het met armoede gemeen. Geen schipper meer dus! Wellicht zal ik daardoor binnensmonds wel vloeken als het 9 beaufort waait en er 20 manden pladijs in 't net zitten. Maar dan zal ik denken aan wat m'n vroegere baas altijd zei: 'Het gras is altijd groener aan de overkant, maar dat is omdat het daar meer regent.'

Chris Prut Meyers

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35

**BEMA
DOET
HET**

GIJ DIE DIT BLAD IN DE KRANTENWINKEL KOOPT

**NEEM TOCH
'N ABONNEMENT**

Neem vandaag nog een abonnement en schrijf 30 euro (*) over op rekening 384-0596581-18 van Het Vrije Visserijblad. U krijgt dan een jaar lang HVB bij u thuis in de bus bezorgd.

() Tarief voor abonneementen in België. Voor het buitenland, zie colofon.*

Schilderij: Frone Clauwaert